

- Beperkt is tot de sector en niet neerkomt op kruissubsidiering. In het kader van de acceptatie van het stelsel is het van belang dat de bijdragen die worden berekend aan de ene sector niet worden gebruikt voor het toezicht op andere sectoren.

Niet-identificeerbare groep: individuele toerekening bij hercontroles

Is er geen groepsprofijt dan kunnen kosten van aanvullende controles eventueel individueel worden doorberekend. Een voorbeeld hiervan is ook te vinden in de EU-verordening inzake officiële controles op de naleving van wetgeving inzake diervoeders en levensmiddelen.

Bij het besluit tot doorberekening van herinspecties zullen de administratieve lasten voor de toezichthouder en de verwachte weerstand bij de doelgroep en daarmee de verwachte hoeveelheid bezwaar- en beroepsprocedures deel uit moeten maken van de afweging om herinspecties al dan niet door te berekenen. Het ligt voor de hand dat als wordt besloten tot doorberekening van hercontroles, een uurtarief wordt gehanteerd bij de inzet van toezichthouders of een vast tarief voor andere activiteiten in het kader van hercontroles. Van belang is eveneens dat het bedrijf dat herinspecties noodzakelijk maakt de noodzaak tot meer controles in de hand heeft. Vanuit dit perspectief ligt het voor de hand dat als bij herinspectie blijkt dat aan alle regels wordt voldaan, het volgende inspectiebezoek/inspanningen niet individueel wordt doorberekend.

Het handhavingsbudget: overheidsbijdrage gewenst?

Het voorliggende kader geeft een ruimere reikwijdte aan de uitzonderingsgrond 'de veroorzaker betaalt'. Zoals is uiteengezet in de vorige paragraaf is het vragen van een bijdrage van de veroorzaker bij bepaalde handhavingsactiviteiten zoals herinspecties niet onredelijk. Echter, omwille van het draagvlak voor het stelsel kan het wenselijk zijn dat de overheid hieraan ook een financiële bijdrage levert. Het collectief kan er namelijk ook belang bij hebben dat er toezicht wordt gehouden en regels worden nageleefd. Dit belang is lastig te kwantificeren, maar kan een reden vormen om niet alle kosten bij de sector weg te leggen. Ook kan gekozen worden om een overheidsbijdrage in stand te houden als dat nodig is om de gewenste onafhankelijkheid en onpartijdigheid van het toezicht te waarborgen.

Bij de verdeling van de kosten tussen de rijkskas en een bijdrage van de sector is het ook aangewezen om vooraf goed te kijken naar welk budget in de verdeling wordt betrokken. Zoals in paragraaf 9.3 vermeld, kunnen bepaalde kostenposten in zo'n ver verwijderd verband tot de betrokken handhavingsactiviteiten staan dat het in het algemeen in de rede ligt ze buiten de doorberekening te laten. Denk hierbij aan de kosten van wetgevingsadvisering of advisering aan een minister tenzij in redelijkheid kan worden beredeneerd dat deze activiteiten van belang zijn voor de handhavingsactiviteiten.

10. Samenvattende conclusie van het onderzoek

Ter uitvoering van de toezegging van de Minister van Economische Zaken om het toetsingskader voor de doorberekening van toelatings- en handhavingskosten 'Maat houden' uit 1996 tegen het licht te houden doet de interdepartementale werkgroep Herziening Maat houden hierbij verslag van haar bevindingen en presenteert zij een aangepast kader, dat Maat houden 1996 vervangt. Het was niet de taak van de werkgroep om voor concrete domeinen voorstellen te doen voor het al dan niet doorberekenen van handhavingskosten. Onder 'handhavingskosten' verstaat de werkgroep kosten van toelating, toezicht op naleving (ook wel preventieve handhaving genoemd) en repressieve handhaving.

Op basis van haar onderzoek naar de ontwikkelingen in wetgeving en beleid concludeert de werkgroep dat er aanleiding is voor enkele aanpassingen van het toetsingskader (par. 5). Ten eerste roepen de gehanteerde handhavingscategorieën en de daarbij behorende begrippen onduidelijkheden op, met name het onderscheid tussen post-toelating en preventieve handhaving. Ten tweede is een zekere druk op het bestaande kader ontstaan doordat de laatste jaren regelmatig een beroep is gedaan op de uitzonderingen die Maat houden 1996 al erkende. Met name kan worden vastgesteld dat in het beleid rond handhaving de mogelijkheid van doorberekening van handhavingskosten op duidelijk afgebakende groepen van personen (burgers en bedrijven) vaker wordt onderzocht. Ook op het vrij strikt geformuleerde uitgangspunt van Maat houden 1996 dat de kosten van repressieve handhaving niet worden doorberekend, komen vaker uitzonderingen voor dan waarschijnlijk bij de opstelling van het kader was voorzien, ook op het terrein van de strafrechtelijke handhaving. Ook de EU geeft op geharmoniseerde terreinen geregeld voorschriften over uit te voeren controles en daarvoor aan bedrijven in rekening te brengen bijdragen, welke voorschriften niet per se in lijn zijn met Maat houden 1996.

De werkgroep doet enkele voorstellen tot aanpassing van het toetsingskader van Maat houden 1996. Dit heeft geleid tot de vaststelling van een rapport Maat houden 2014 dat een nieuw kader voor doorberekening stelt. Het kaderstellende karakter van het rapport houdt in dat niet dwingend wordt voorgeschreven wanneer er wel tot doorberekening overgegaan dient te worden, maar dat wordt aangegeven in welke gevallen een uitzondering kan worden gemaakt op het algemene uitgangspunt dat handhavingskosten niet worden doorberekend. De aanpassingen zijn verwerkt in een stroomschema - met uitgebreide toelichting -, dat de beleidsmaker en wetgevingsjurist behulpzaam is bij de keuzes rond doorberekening in een bepaald domein en bij de onderbouwing van die keuzes (par. 8). Het profijtbeginsel is nog steeds een belangrijk beginsel dat in concrete casus een grondslag kan bieden voor doorberekening van handhavingskosten. In het aangepaste kader speelt daarnaast het beginsel van 'de veroorzaker betaalt' - een belangrijke rol (par. 7). Dit beginsel kan een grondslag bieden om, in afwijking van het algemene uitgangspunt, de kosten van hercontroles en - via een omslagstelsel - van de handhavingskosten die door een helder afgebakende groep worden veroorzaakt (als er sprake is van systeemprofijt of de aard/risico van de activiteiten hoge handhavingskosten meebrengen), door te berekenen.

Het stroomschema gaat uit van drie handhavingscategorieën (toelating, toezicht op naleving en repressieve handhaving), waarbij ook alle tussentijdse controles om na te gaan of het bedrijf nog aan de toelatingseisen voldoet, voortaan tot de tweede categorie worden gerekend (het begrip post-toelating kan daarmee vervallen) (par. 6). Voor de doorberekening van kosten van toezicht op naleving en repressieve handhaving is alleen een grondslag als er sprake is van (groeps)profijt of als een groep van (rechts)personen of individuen de handhavingsactiviteiten veroorzaakt. Als, aan de hand van het stroomschema, in een bepaalde casus een grondslag kan worden gevonden om af te wijken van het algemene uitgangspunt dat handhavingskosten niet worden doorberekend, is het besluitvormingsproces echter nog niet ten einde. Er zal steeds een bredere afweging van belangen moeten plaatsvinden (par. 8.3). De werkgroep heeft een aantal

wegingsfactoren beschreven, waarbij is aangehaakt bij algemeen erkende functies van toezicht en handhaving (met betrekking tot onder andere onafhankelijkheid en selectiviteit). Kunnen deze principes van goed toezicht niet worden gewaarborgd, dan kan niet worden doorberekend. Verder ligt doorberekening niet in de rede als de baten daarvan niet opwegen tegen de kosten, zowel voor de overheid als voor burgers en bedrijven. Ook dient, wanneer doorberekening wordt overwogen, steeds te worden bezien of waarborgen of mechanismen in het systeem kunnen worden ingebouwd om een ongebreidelde groei van de begroting van de toezichthouder te voorkomen. Tot slot is een aantal uitgangspunten geformuleerd over de wijze van kostendoorberekening (par. 9). Zo wordt voorgeschreven dat de kosten niet in een te ver verwijderd verband tot de handhavingsactiviteit mogen staan.

11. Samenvatting van het kader

Uitgangspunten van Maat houden 2014

Het algemene uitgangspunt dat in Maat houden 2014 is neergelegd is: handhaving van wet- en regelgeving moet in beginsel uit de algemene middelen worden gefinancierd. Dit omdat deze activiteiten over het algemeen plaatsvinden ten behoeve van het algemeen belang.

Een uitzondering op dit algemene uitgangspunt is mogelijk indien individuele (rechts-)personen of groepen van (rechts-)personen op basis van specifieke onderscheidende criteria aanwijsbaar zijn die in substantiële mate profijt hebben bij toezicht en handhaving door de overheid (het profijtbeginsel) of indien individuele (rechts-)personen of groepen van (rechts-)personen de overheid aanwijsbaar noodzakelijk tot meer dan regulier toezicht en handhaving (het 'veroorzaker betaalt'-beginsel).

Dit kan alleen indien (gedeeltelijke) doorberekening niet leidt tot strijd met de principes van goed toezicht: toezicht moet onafhankelijk, transparant, professioneel, selectief, slagvaardig en samenwerkend zijn. Tevens mag (gedeeltelijke) doorberekening er niet toe leiden dat:

- De baten van doorberekening niet opwegen tegen de kosten;
- Dit onaanvaardbare negatieve gevolgen heeft voor de concurrentiepositie van bedrijven ten opzichte van bedrijven in het buitenland (level playing field), of de financiële positie van (rechts-)personen (draagkracht);
- Dit per saldo leidt tot een (onaanvaardbare) verhoging van de regeldruk en de nalevingslasten voor het bedrijfsleven;
- Toezicht wordt ingezet/gestuurd vanuit financiële motieven van de toezichthouder (meer toezicht leidt tot meer inkomsten voor de toezichthouder);
- Er onverklaarbare verschillen ontstaan in het doorberekeningsbeleid in verschillende domeinen.

De uitzonderingsgronden nader toegelicht

Het profijtbeginsel

Indien individuele (rechts-)personen of groepen van (rechts-)personen op basis van specifieke onderscheidende criteria aanwijsbaar zijn die specifiek en in substantiële mate profijt hebben van toezicht en handhaving, kan dit een grond zijn om (een deel van) de kosten niet te bekostigen uit de algemene middelen, maar aan hen door te berekenen. Hierbij kan onderscheid worden gemaakt tussen individueel toerekenbaar profijt en systeemprofijs. Dit wordt hieronder toegelicht.

Bij toelating is er sprake van individueel toerekenbaar profijt. Dit profijt bestaat daarin dat de toegelaten partij bepaalde handelingen mag verrichten die voor anderen verboden zijn dan wel gedrag mag nalaten dat voor anderen verplicht is gesteld. Daarom is als uitgangspunt geformuleerd dat de kosten van toelating in beginsel moeten worden doorberekend.

Er is sprake van systeemprofijs als de groep van ondertoezichtgestelden zelf specifiek en in substantiële mate het profijt ondervindt van het toezicht op de groep. In Maat Houden 1996 staat beschreven dat een groepsbijdrage kan worden gevraagd "als een of enkele partijen profijt hebben van het toezicht". Als voorbeeld wordt hierbij doorgaans marktordening genoemd: in bepaalde sectoren is nog geen sprake van partijen met gelijke marktmacht. De kleinere bedrijven hebben derhalve belang bij het toezicht op de grotere bedrijven. De gedachte is dat een dergelijke ordening in het algemeen in het voordeel van de sector als geheel werkt, ook al zou

beargumenteerd kunnen worden dat sommige bedrijven in de sector juist profijt hebben van weinig toezicht. In Maat Houden 2016 wordt dit punt verhelderd; er is niet alleen sprake van systeemprofijs als toezicht noodzakelijk is voor de marktordening, maar ook als handhavingsactiviteiten noodzakelijk zijn voor het vertrouwen in de kwaliteit van producten of dienstverlening in een specifieke sector. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de financiële sector. Het risicovolle gedrag van de ene financiële instelling kan, naast haar eigen continuïteit, ook de continuïteit van andere financiële instellingen in gevaar brengen wanneer men hierdoor het vertrouwen in de gehele sector verliest. Goed toezicht moet er voor zorgen dat afnemers vertrouwen hebben in de capaciteit van de financiële instellingen en de kwaliteit van de producten en diensten die zij leveren. Hierdoor wordt er vaker gebruik gemaakt van financiële producten en diensten. Wanneer sprake van is dergelijk systeemprofijs, waarbij het profijt van het toezicht specifiek en in substantiële mate toerekenbaar is aan de groep ondertoezichtgestelden, kunnen de kosten van toezicht worden doorberekend.

De explicitering van het begrip systeemprofijs moet echter niet leiden tot het automatisch doorberekenen van toezichtskosten. Het vaststellen van systeemprofijs moet daarom zorgvuldig gebeuren. Van systeemprofijs zal vaak alleen sprake kunnen zijn als het aantal partijen binnen het systeem niet heel groot is, het product of de dienst gelijksoortig is en er gelijke belangen heersen binnen de groep ondertoezichtgestelden. Hierbij moet de groep die het systeem omvat op basis van objectieve criteria kunnen worden afgebakend, moet het duidelijk zijn dat de alle leden van de groep profijt hebben, moet het verschil in genoten profijt tussen de verschillende groepsleden niet te groot zijn en moeten ondertoezichtgestelden zich niet gemakkelijk aan de groep kunnen onttrekken (de zgn. free riders).

In sectoren die gevormd worden door grote aantallen productaanbieders en dienstverleners ten behoeve van het algemene publiek, zoals de horeca en andere midden- en kleinbedrijven, kan ervan uitgegaan worden dat het profijt van het toezicht niet specifiek en in substantiële mate toerekenbaar is aan de groep ondertoezichtgestelden (maar aan iedereen). In dergelijke sectoren is geen sprake van systeemprofijs en kunnen de kosten van toezicht niet worden doorberekend.

Het 'veroorzaker betaalt'-beginsel

Indien een (groep van) (rechts-)perso(n)en de overheid aanwijsbaar noodzaakt tot meer dan regulier toezicht en handhaving, kan het redelijk zijn om (een deel van) de kosten die voor de hercontroles worden gemaakt aan die personen door te berekenen. Een voorbeeld is het bedrijf waarbij tijdens een eerste controle-onderzoek onregelmatigheden zijn geconstateerd en dat daarmee aanleiding geeft tot hercontroles. Ook bij een overtreding van een norm waardoor al daadwerkelijk schade is ontstaan (er zijn bijvoorbeeld illegaal bouwwerken gebouwd of de openbare orde is geschonden door een gepleegd strafbaar feit) zijn de daarop volgende handhavingsactiviteiten en de kosten daarvan zijn in beginsel aan de overtreder toe te rekenen. Hiernaast kan sprake zijn van 'de veroorzaker betaalt' wanneer het gaat om mogelijk risicovolle gedrag en wanneer de aard van activiteiten de overheid noodzaakt tot meer dan regulier toezicht. De aard van de activiteiten kan dusdanige risico's voor de veiligheid met zich mee brengen dat de overheid genoodzaakt is tot het houden van veel toezicht, met hoge kosten als gevolg. Zolang deze kosten door de belastingbetaler worden gedragen zullen bedrijven deze externe effecten van hun productie niet meenemen in hun beslissingen. De maatschappij draait op deze wijze op voor de kosten van bijvoorbeeld chemieproductie, omdat deze niet zijn opgenomen in de verkoopprijs van deze producten. Dit kan een grondslag vormen voor doorberekening.

Waarborg voor eenheid van beleid: voldoende zorgvuldige en expliciete onderbouwing bij beroep op uitzonderingsgronden is noodzakelijk

Een beroep op de hierboven beschreven uitzonderingsgronden is alleen mogelijk als hier een voldoende zorgvuldige onderbouwing aan ten grondslag ligt. Hierbij moet worden onderbouwd waarom er sprake is van de uitzonderingsgrond profijt of de veroorzaker betaalt. Vervolgens moet men duidelijk kunnen beargumenteren dat er aan de voorwaarden voor doorberekening wordt voldaan, rekening houdende met de toelichting die Maat houden 2014 hierover geeft. De groepen ondertoezichtgestelden en toezichtssystemen verschillen per domein. Om te voorkomen dat er onverklaarbare verschillen ontstaan in het doorberekeningsbeleid bij verschillende domeinen, zal in de onderbouwing tevens moeten worden ingegaan op de specifieke onderscheidende criteria die zijn gebruikt om de desbetreffende groep van ondertoezichtgestelden af te bakenen. Ook zal moeten worden ingegaan op de specifieke kenmerken van het desbetreffende domein, de doelgroep die daarin opereert, de beleidsdoelstellingen, de samenwerking met andere toezichthouders en de gehanteerde toezichtsvisie. Deze onderbouwing zal steeds getoetst worden in de (democratische) vaststellingsprocedures van de wet- en regelgeving waarin de desbetreffende doorberekening wordt geregeld.

Uitgangspunten voor de berekening van de bijdrage

Indien aan de bovenstaande uitgangspunten is voldaan, er wordt besloten tot (gedeeltelijke) doorberekening van kosten en hier een voldoende zorgvuldige onderbouwing aan ten grondslag ligt, geldt een aantal uitgangspunten dat betrekking heeft op de wijze van berekening van de bijdrage die wordt gevraagd:

- Het moet duidelijk zijn welke kosten worden gemaakt en welke worden doorberekend, o.a. door transparante opbouw, duidelijke grondslag, vergelijkbare eenheden en specificatie van te betalen kosten;
- De bijdrage moet redelijk zijn en gebaseerd zijn op de werkelijke kosten die worden gemaakt. De bijdrage mag de werkelijke kosten niet overschrijden;
- De door te berekenen kosten moeten niet in een te verwijderd verband staan tot de handhavingsactiviteiten;
- Indien mogelijk moet de hoogte van de bijdrage beïnvloedbaar zijn voor de betrokkene. Dat wil zeggen dat goede naleving zo veel mogelijk moet worden beloond;
- Bij de bepaling van de hoogte dient in voorkomend geval redelijkerwijs rekening te worden gehouden met zelfreguleringsinitiatieven die sectoren hebben ondernomen om te voldoen aan wet- en regelgeving, voor zover deze het beslag op het overheidstoezicht verminderen.

TER BEHANDELING | T.B.V. MINISTERRAAD VAN 23/5/2014, AGENDAPUNT 8

Aan
de Minister

Directie Financiële Markten

Inlichtingen

10.2.e

Datum

21 mei 2014

Notitienummer

FM/2014/876

Rubriek

2.5 Financieringssysteem

Auteur

10.2.e

Van
afdeling Institutioneel Beleid
en Integriteit

10.2.e

Kopie aan
Stas, plv. TG

Bijlagen

Scan notitie: "Advies RvS bij
voorstel tot wijziging van de
Wbft" (FM/2014/762)

notitie

Behandeling voorstel tot wijziging van de Wet bekostiging
financieel toezicht in de MR van 23 mei 2014Paraaf
de MinisterVia
Secretaris-Generaal

10.2.e

Via
Thesaurier-Generaal

10.2.e

10.2.e

Via
directeur EM

10.2.e

Via
CAW

10.2.e

Aanleiding

Het voorstel tot wijziging van de Wet bekostiging financieel toezicht (Wbft) wordt
vrijdag 23 a.s. in de Ministerraad behandeld (agendapunt 8).

Kernpunten

- Het wetsvoorstel gaat opnieuw langs de Ministerraad omdat de Raad van State met een kritisch advies is gekomen (dictum 4). Hierover bent u onlangs geïnformeerd (zie ook bijgevoegde notitie).
- Het Nader rapport en aangepaste wetsvoorstel zijn op 13 mei jl. in de CEZIM behandeld en daarna in één keer doorgeleid naar de MR. Alleen EZ had tijdens de CEZIM-behandeling nog een suggestie om de argumentatie bij het wetsvoorstel aan te scherpen. Hierop is de Memorie van Toelichting, met instemming van EZ, aangepast. We hebben daarna geen nieuwe signalen meer opgevangen van departementen en verwachten zodoende weinig tot geen discussie tijdens de MR.
- Na de CEZIM-behandeling heeft er nog één wijziging plaatsgevonden m.b.t. het wetsvoorstel. Reden is dat DNB ons op het laatste moment liet weten toch af te willen zien van het sturen van een rekening voor het toezicht naar bijkantoren van banken met een Europees paspoort. Met de komst van de Europese bankenunie zal het toezicht op bijkantoren van significante banken uit lidstaten binnenkort door de ECB worden uitgeoefend (die daarvoor ook een rekening zal sturen aan de desbetreffende partijen). Het prudentieel toezicht dat DNB zal blijven houden op bijkantoren van minder significante banken met een Europees paspoort brengt naar verwachting geen hoge inspanningen met zich mee, waardoor er is afgezien van het opleggen van een heffing aan deze bijkantoren. Aangezien dit een technisch punt is (en tevens in lijn is met het advies van de RvS) verwachten we niet dat departementen hierover tijdens de Ministerraad opmerkingen maken.

Toelichting

In het voorstel tot wijziging van de Wet bekostiging financieel toezicht (Wbft) wordt o.a. rekening gehouden met:

- a) Het in het Regeerakkoord opgenomen voornemen tot afschaffing van de overheidsbijdrage voor het financieel toezicht in Nederland (toezicht op de BES-eilanden valt hier niet onder). Dit leidt vanaf 2015 structureel tot een besparing voor de Staat van ca. € 39 mln. Hier tegenover staan navenant hogere heffingen voor onder toezicht staande instellingen.
- b) De komst van de Europese Bankenuie (SSM). Gezorgd wordt dat de kosten die DNB daarvoor maakt niet automatisch worden afgewend op alle onder toezicht staande instellingen, maar enkel op de banken die onder het SSM-regime zullen vallen. Dit betreft zowel de eenmalige kosten in 2014 vanwege de balansdoorlichtingen (Comprehensive Assessment) van significante banken (naar schatting € 40-60 mln.) als de structurele kosten vanwege het SSM.
- c) Uw toezegging aan de TK om de door de toezichthouders ontvangen boeteopbrengsten vanaf een bepaald bedrag te laten afstorten in de schatkist (en niet meer terug te laten vloeien naar de sector). Dit zal vanaf € 2,5 mln. per toezichthouder per jaar gebeuren.

-0-

TER BEHANDELING

Aan de Minister

Directie Financiële Markten

Inlichtingen

10.2.e

Datum

2 mei 2014

Notitienummer

FM/2014/762

Rubriek

2.5 Financieringssysteematiek

Auteur

10.2.e

notitie

Advies Raad van State bij voorstel tot wijziging van de Wet bekostiging financieel toezicht

Paragraaf de Minister

10.2.e

Via Secretaris-Generaal

10.2.e

Via Thes

10.2.e

10.2.e

Van afdeling Institutioneel en Integriteit

10.2.e

Kopie aan Stas, plv. TG

Bijlagen

Advies Raad van State

Concept Nader Rapport

Concept aangepast wetsvoorstel

Concept aangepaste memorie van toelichting bij wetsvoorstel

Scan vorige notitie Wbft (FM/2014/249)

Scan Kamerbrief "Kosten DNB voor doorlichting significante banken" van 21 maart 2014

Via directeur FM

10.2.e

Aanleiding

De Raad van State (RvS) is met een advies gekomen bij het voorstel tot wijziging van de Wet bekostiging financieel toezicht (Wbft). Op een aantal onderdelen heeft de RvS zich kritisch opgesteld waardoor het wetsvoorstel opnieuw langs de Ministerraad zal gaan, alvorens het aan de TK wordt aangeboden. Daarbij is van belang dat het wetsvoorstel onder grote tijdsdruk staat (zie onderaan).

Besluit

Gaarne uw akkoord met de hieronder gerepresenteerde lijn t.a.v. het advies van de Raad van State. De punten zullen wij verwerken in het Nader Rapport, dat samen met het aangepaste wetsvoorstel, aan de TK wordt aangeboden.

Hoofdpunten advies Raad van State

- 1) Het doorberekenen van alle toezichtkosten aan de sector (afschaffing van de overheidsbijdrage): De RvS schrijft dat het toezicht een publiek belang dient en vindt daarom dat het ook deels uit publieke middelen zou moeten worden gefinancierd. De RvS benadrukt daarbij het rapport *Maat houden*, dat het toezichtskader vormt voor de doorberekening van toezichtkosten.

11

11

Aan de hand van dit nieuwe kader sluiten we ter motivatie van het volledig doorberekenen van de toezichtkosten aan de financiële sector vooral aan bij het groepsprofijt (in het kader systeemprofijt genoemd). De redenering hierbij is dat de financiële sector is

?

onderworpen aan een vergunningsstelsel waardoor een afgesloten groep profiteert van het aanpakken van illegale partijen en normovertredingen door een toezichthouder. Het niet naleven van regels levert namelijk op korte termijn vaak concurrentievoordeel op waardoor bonafide partijen schade kunnen oplopen. Het in *Maat houden 2* opgenomen beginsel van "veroorzaker betaalt" noemen we wel maar werken we verder niet uit omdat het o.i. slechts ten dele opgeld doet in de financiële sector (het is niet bij iedere branche in de financiële sector eenvoudig te beargumenteren dat ze grote risico's voor de samenleving veroorzaken indien ze zich niet aan normen houden).

- 2) *Het in rekening brengen van de kosten die DNB maakt vanwege de Comprehensive Assessment aan de significante banken*¹: Aangezien deze kosten al dit jaar door DNB worden gemaakt maar pas na inwerkingtreding van onderhavige wet verrekend worden met de significante banken, is de RvS van mening dat hier sprake is van het met terugwerkende kracht invoeren van een belastende maatregel. De RvS adviseert dan ook deze bepaling te schrappen. 11

11

11

- 3) *Een bijdrage van Europees paspoorthouders voor de financiering van het toezicht (tenzij de hoogte van een op te leggen heffing niet opweegt tegen de kosten van een heffingstraject)*: De kosten voor het toezicht op houders van een Europees paspoort worden thans betaald uit de overheidsbijdrage. Met het wegvallen van de overheidsbijdrage wordt voorgesteld om de toezichtkosten in het vervolg in rekening te brengen bij de desbetreffende bijkantoren. De RvS schrijft echter dat meerdere richtlijnen bepalen dat er aan ondernemingen met een Europees paspoort geen nadere voorwaarden voor toetreding mag worden gesteld. 11

11

¹ Volgens een in maart verschenen berekening van DNB die door u op 21 maart 2014 aan de TK is gezonden gaat het om een bedrag tussen de 42,5 en 61,7 mln. euro.

Toelichting voorstel tot wijziging Wbft

In het voorstel tot wijziging van de Wbft wordt o.a. het volgende geregeld (zie ook bijgevoegde scan van notitie FM/2014/249):

- a) Het in het Regeerakkoord opgenomen voornemen tot afschaffing van de overheidsbijdrage voor het financieel toezicht in Nederland (toezicht op de BES-eilanden valt hier niet onder). Dit leidt vanaf 2015 structureel tot een besparing voor de Staat van ca. € 39 mln. Hier tegenover staan navenant hogere heffingen voor onder toezicht staande instellingen.
- b) De komst van de Europese Bankenunie (SSM). Gezorgd wordt dat de kosten die DNB daarvoor maakt niet automatisch worden afgewend op alle onder toezicht staande instellingen, maar enkel op de significante banken die onder het SSM-regime zullen vallen. Dit betreft zowel de eenmalige kosten vanwege de Comprehensive Assessment als de structurele kosten vanwege het SSM.
- c) Uw toezegging aan de TK om de door de toezichthouders verkregen boeteopbrengsten vanaf een bepaald bedrag te laten afstorten in de schatkist (en niet meer terug te laten vloeien naar de sector). Dit zal vanaf € 2,5 mln. per toezichthouder per jaar gebeuren.

Tijdsschema

Vanwege het negatieve dictum van de RvS dient het voorstel tot wijziging van de Wbft opnieuw de onderraden te doorlopen en op de Ministerraad te worden geagendeerd. Dinsdag 6 mei wordt het wetsvoorstel aangeleverd voor de eerstvolgende CEZIM. Streven is het wetsvoorstel voor de MR van 28 mei te agenderen, waarna het naar de TK kan worden gestuurd.

Het is zeer wenselijk het wetsvoorstel nog voor het zomerreces in de TK te behandelen. Wij zullen hiertoe nog contact opnemen met de griffier van de Tweede Kamer. Om het mogelijk te maken voor DNB om de kosten voor de balansdoorlichtingen (met name de Asset Quality Reviews) aan de betrokken significante banken in rekening te brengen dient het wetsvoorstel namelijk nog dit jaar (uiterlijk 31 december) in werking te treden. Indien dit niet gebeurt worden deze kosten automatisch (via het exploitatieresultaat) verrekend met alle onder toezicht staande instellingen. Daarnaast is dit wetsvoorstel spoedeisend vanwege de uitwerking van het voornemen uit het Regeerakkoord tot afschaffing van de overheidsbijdrage per 2015 voor het door de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en De Nederlandsche Bank (DNB) uit te oefenen toezicht op de financiële markten.

Handtekening bewindspersoon

10.2.e

Minister van Financiën

Rijksoverheid

Aanbieding

voor Ministerraad

Van 1 *

Aanbieding

Minister van Financiën

Type voorstel *

Een nader rapport

Korte titel *

Titel en inhoud

Nader rapport en aangepast voorstel tot wijziging van de Wet bekostiging financieel toezicht in verband met de afschaffing van de overheidsbijdrage, de invoering van Europees banktoezicht en de bestemming van boeteopbrengsten

Inhoud en doelstelling van het voorstel *

Vanwege het dictum (4) van het advies van de afdeling advisering van de Raad van State wordt het aangepaste voorstel tot wijziging van de Wet bekostiging financieel toezicht (inclusief memorie van toelichting) opnieuw aan de Ministerraad voorgelegd. De Raad van State heeft een aantal kritische opmerkingen gemaakt over: 1) doorberekening van kosten voor toezicht en handhaving; 2) houders van een Europees paspoort; en 3) doorberekening kosten toezichttaken ECB. Naar aanleiding van het advies is de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel aangevuld.

Voorgesteld besluit *

Het voorstel te aanvaarden en vervolgens aan de Tweede Kamer te zenden.

Datum aanbieding *

Behandeltraject

14 mei 2014

Kenmerk *

FM 2014-840 M

Hamerstuk *

Ja Nee

Voorgaande behandeling *

Ja Nee

Gevolgen en juridisch kader

- Gevolgen rijksbegroting * Ja Nee
- Gevolgen voor regedruk * Ja Nee
- Overeenstemming met V&J Inzake wetgevingstoets en effectenanalyse * Ja Nee, met bijlage Nee, zonder bijlage N.v.t.
- Aan EU Notificatie voldaan * Ja Nee N.v.t.
- Verplichting Int. verdragen en/of Europese regelgeving* Ja Nee

Naam verdrag *

Verordening (EU) nr. 1024/2013 van de Raad van de Europese Unie van 15 oktober 2013 waarbij aan de Europese Centrale Bank specifieke taken worden opgedragen betreffende het beleid inzake het prudentieel toezicht op kredietinstellingen (PbEU 2013, L 287)

Interdepartementale afstemming

- Overeenstemming BZK inzake beoordelingskader financiële/ bestuurlijke consequenties decentrale overheden en/of Caribisch Nederland * Ja Nee N.v.t.
- Overeenstemming Aruba, Curaçao en Sint Maarten * Ja Nee N.v.t.
- Ambtelijk afgestemd * Ja Nee N.v.t. in CEZIM van 13 mei 2014
- Overeenstemming bereikt op ambtelijk niveau * Ja Nee N.v.t.
- Overeenstemming bereikt met
☐ AZ	☐ BZK	☐ EZ	☐ I&M	☐ SZW	☐ VWS	☐ W&R
☐ BZ	☐ Def	☐ Fin	☐ OCW	☒ V&J	☐ BH&OS	

Omschrijving geschilpunten

Contactpersonen

	Contactpersoon 1	Contactpersoon 2
Naam *	10.2.e	10.2.e
Afdeling *		
Telefoonnummer *		
E-mailadres *		

Begroting sectie A (uitgaven)

Budgetdisciplinesector * Budgettair Kader Zorg Sociale zekerheid en arbeidsmarktbeleid Rijksbegroting in enge zin N.v.t.

Initiële jaar * 2015   2015   2016   2017   2018   2019   2020

Totale uitgaven

Begroting sectie A (ontvangsten)

Initiële jaar * 2015   2015   2016   2017   2018   2019   2020

Ontvangsten 1							
IX B Financiën							
Beleidsartikel nummer	Naam	2015	2016	2017	2018	2019	2020
2	Financiële Markten	39,2	39,2	39,2	39,2	39,2	39,2
Totale ontvangsten		39,2	39,2	39,2	39,2	39,2	39,2
Saldo uitgaven en ontvangsten		39,2	39,2	39,2	39,2	39,2	39,2

Toelichting

Het voornemen tot afschaffing van de overheidsbijdrage voor het door de Autoriteit Financiële Markten en de Nederlandsche Bank uit te oefenen toezicht op de financiële markten is vastgelegd in het regeerakkoord "Bruggen slaan" van 29 oktober 2012.

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Aan de Koning

Directie Financiële Markten

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.mfin.nl

Inlichtingen

10.2.e

10.2.e

Ons kenmerk
FM/2014/730 U

Datum

Betreft Nader rapport inzake het voorstel van wet tot wijziging van de Wet bekostiging financieel toezicht in verband met de afschaffing van de overheidsbijdrage, de invoering van Europees banktoezicht en de bestemming van door de Autoriteit Financiële Markten en de Nederlandsche Bank opgelegde dwangsommen en boetes

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw kabinet van 25 februari 2014, no. 2014000407, machtigde Uwe Majesteit de Afdeling advisering van de Raad van State haar advies inzake het bovenvermelde voorstel van wet rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 17 april 2014, nr. W06.14.0065/III, bied ik U hierbij aan.

Het voorstel geeft de Afdeling advisering van de Raad van State (hierna: de Afdeling) aanleiding tot het maken van inhoudelijke opmerkingen. Voor de reactie hierop zal de volgorde van opmerkingen zoals de Afdeling in haar advies hanteert worden aangehouden.

1. Doorberekening van kosten voor toezicht en handhaving

- a. In reactie op de opmerking van de Afdeling dat in de memorie van toelichting een motivering voor het schrappen van de overheidsbijdrage ontbreekt is de toelichting aangevuld met de laatste inzichten uit het rapport *Maat houden 2014*, dat in een ambtelijke werkgroep werd herzien op het moment dat het wetsvoorstel aan de Raad van State werd gestuurd. In het inmiddels aan de Eerste en Tweede Kamer aangeboden herziene kader is het principe van "veroorzaker betaalt" uitgewerkt en is verhelderd dat er niet alleen sprake is van systeemprofijs als toezicht noodzakelijk is voor de marktordening, maar ook als handhavingsactiviteiten noodzakelijk zijn voor het vertrouwen in de kwaliteit van producten of dienstverlening in een specifieke sector. In de toelichting is beschreven waarom dit in de financiële sector opgeld doet.
- b. De afdeling merkt op dat het onderhavige voorstel afwijkt van de keuzes die bij de ACM en de Nederlandse Zorgautoriteit zijn gemaakt. Het nieuwe rapport *Maat houden 2014* erkent dat er verschillende afwegingen kunnen worden gemaakt omdat die voor een groot deel afhankelijk zijn van de specifieke kenmerken van een bepaald domein, het soort doelgroep dat daarin opereert, de beleidsdoelstellingen, de gehanteerde toezichtsvisie alsmede van meer praktische overwegingen zoals de kosten voor de overheid en de lasten voor

burgers en bedrijven die een stelsel van doorberekening meebrengt. Bij de doelgroep die onder toezicht staat van de ACM is bijvoorbeeld niet altijd sprake van een gesloten groep waardoor het groepsprofiel vanwege bovenstaande argumenten lastiger is aan te tonen en een omslagstelsel waarbij alle kosten die verband houden met het toezicht minder voor de hand ligt.

- c. De Afdeling merkt op dat toezichthouders op onderdelen de bevoegdheid hebben om algemeen verbindende voorschriften vast te stellen en verwijst naar een eerder, door het kabinet opgevolgd, advies (W06.07.0485/III). Onder verwijzing naar *Maat houden 2014* geldt hier dat de doorberekening van kosten die door een toezichthouder worden gemaakt, vanwege in het rapport beschreven redenen (zoals een gelijk internationaal speelveld), per toezichtdomein kan verschillen en dat er sprake moet zijn van een (niet te verwijderen) verband met de handhavingskosten. Er is, anders dan indertijd is besloten aangaande de kosten die het International Accounting Standards Board maakte, gekozen om alle kosten die de toezichthouders maken, waaronder kosten voor het opstellen van regels en het acteren in internationale toezichtgremia, wel door te berekenen. Deze keuze vloeit deels voort uit het besluit om een omslagstelsel te hanteren. Daarnaast is de sector vaak gebaat bij de betrokkenheid van de AFM en DNB bij de voorbereiding van wetgeving en het feit dat de toezichthouder, die in direct contact staat met onder toezichtgestelde partijen, bepaalde technische regels zelf opstelt. Dit helpt om regels voor de sector meer uitvoerbaar te maken en borgt dat de toezichthouder op een efficiënte manier kan werken (onder andere door knelpunten in het toezicht te signaleren en hierover de minister van Financiën te adviseren danwel zelf de technische normen te herzien). Wel moeten dergelijke kosten volgens het kabinet in beperkte verhouding staan tot de totale kosten van het toezicht. De wet biedt waarborgen om hierop toe te zien. Zo moet de minister van Financiën de begrotingen en jaarrekeningen goedkeuren, stelt hij een kostenkader vast waarbinnen de toezichtkosten moeten blijven en overlegt de toezichthouder hierover met vertegenwoordigers van de ondertoezichtgestelden.
- d. De Afdeling merkt op dat deze snelle herziening van de bekostigingssystematiek voorbij gaat aan de argumenten van stabiliteit en duidelijkheid die in 2012 zijn aangevoerd bij de destijds ingevoerde systematiek. Ook merkt de Afdeling op dat bij de behandeling van dat voorstel destijds is aangegeven dat de stijging voor kleine instellingen zonder overheidsbijdrage buitenproportioneel zou zijn. Het kabinet merkt hierover op dat het streven nog steeds is de kostendoorberekening zo duidelijk mogelijk te laten zijn en daarbij zoveel mogelijk stabiliteit te betrachten. Vanwege het afschaffen van de overheidsbijdrage zal het totale door te berekenen bedrag uiteraard toenemen maar is daarna na verwachting wel weer duidelijk en stabiel gedurende 3 jaar. De percentages zijn nu eenmalig licht aangepast omdat de overheidsbijdrage per branche verschilde en hierop een correctie moest worden toegepast. Bovendien bleek het vanwege de sterk gewijzigde regelgeving in de afgelopen 2 jaar nodig de percentages aan te passen naar aanleiding van sterk gewijzigde toezichtintensiteit. Toch is de verwachting dat, zeker als de wijzigingen in de regelgeving weer afnemen, het systeem duidelijk en stabiel blijft. Aangegeven is dat de nu gewijzigde percentages pas over 3 jaar worden herzien. Er is nu sprake van een eenmalige stijging – ook voor kleine instellingen – maar vanwege de stapsgewijze benadering is deze stijging waarop in de memorie van toelichting uitgebreid per branche wordt ingegaan, volgens het kabinet niet buitenproportioneel. Overigens is het kabinet niet voornemens iedere keer stijgingen in de totale toezichtkosten door te voeren maar zal worden gestreefd naar een evenwicht of – bij goed normconform gedrag van instellingen waardoor de toezichtintensiteit naar beneden kan worden bijgesteld – een daling.

2. Houders van een Europees paspoort

- a. De Afdeling adviseert in de toelichting in te gaan op de vraag hoe het EU-recht zich verhoudt tot het voornemen kosten voor het prudentieel toezicht op bijkantoren van banken door te berekenen aan deze bijkantoren. Het kabinet heeft ervoor gekozen om dit onderdeel van het voorstel te schrappen vanwege de invoering van de bankenunie. Volgens het kabinet vormt het EU-recht echter geen beletsel voor het doorberekenen van deze kosten aan bijkantoren van banken met een zetel in een andere EU-lidstaat. De Afdeling wijst op jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie waaruit volgt dat indien in richtlijnen maatregelen worden voorgeschreven, de betrokkenen daarvoor onder voorwaarden kosten in rekening kunnen worden gebracht. Het kabinet leidt hieruit af dat er geen beletsel is om de kosten van het prudentieel toezicht, dat in overwegende mate volgt uit richtlijnen, door te berekenen aan bijkantoren. Daarbij geldt als voorwaarde dat de kosten niet zodanig hoog mogen zijn dat de verwezenlijking van de door de richtlijnen nagestreefde doelen in gevaar wordt gebracht en het nuttig effect daaraan wordt ontnomen. Het kabinet is van mening dat hiervan, gelet op de beperkte bedragen geen sprake is. Bovendien was dit voorstel in lijn met het uitgangspunt dat de onder toezicht staande instelling in Nederland zelf voor de toezichtkosten betaalt en er wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de werkelijk gemaakte kosten. Benadrukt wordt dat er hier dus geen onderscheid werd gemaakt tussen banken met een zetel in Nederland of in de EU/EER.

De reden waarom de bepaling vooralsnog is geschrapt is gelegen in de ontwikkelingen in de bankenunie, waarbij het toezicht op bijkantoren van significante banken uit lidstaten binnenkort door de ECB wordt uitgevoerd¹. De ECB zal ook een rekening voor haar toezicht aan (bijkantoren van) banken sturen.² Vanwege deze verschuiving van verantwoordelijkheden zou de kostendoorberekening nog wel beperkt kunnen blijven tot bijkantoren van banken die niet onder dit ECB toezicht vallen maar deze doelgroep is in Nederland vooralsnog beperkt en gaat naar verwachting geen hoge toezichtinspanning met zich mee brengen waardoor een kosten-baten analyse, net als hieronder voor de AFM beredeneerd, negatief uitvalt.

- b. De Afdeling vraagt om een nadere toelichting op het feit dat alleen voor prudentieel toezicht op bijkantoren de kostendoorberekening wordt voorgesteld. De reden waarom al op voorhand niet was gekozen om ook het gedragstoezicht op bijkantoren te belasten is dat deze kosten momenteel zeer beperkt zijn. De bijkantoren van banken in Nederland leveren vooralsnog vooral diensten aan professionele partijen (en niet aan consumenten) waardoor het door de AFM uitgeoefende toezicht gering is.

3. Doorberekening kosten toezichttaken ECB

De Afdeling adviseert het voorgestelde artikel 17 Wbft te schrappen omdat volgens haar geen sprake is van gronden die het instellen van regels met terugwerkende kracht rechtvaardigen. Het kabinet is van oordeel dat de nadelige consequenties van het schrappen van het voorgestelde artikel 17 van dien aard zijn dat de kabinet er in deze uitzonderlijke situatie voor kiest om af te wijken van de kabinetsstandpunten over terugwerkende kracht van fiscale regelgeving.³ Hierbij is voor het kabinet doorslaggevend dat de kosten rechtstreeks te maken hebben met de onderzoeken naar een beperkte groep significante banken en het kabinet het onevenredig acht indien andere partijen deze kosten zouden moeten dragen. Indien artikel 17 geschrapt zou worden dan zou dit jaar een zeer hoog negatief exploitatiesaldo bij DNB ontstaan die volgend jaar volgens de vaste systematiek uitgesmeerd zou worden over alle onder prudentieel toezicht staande ondernemingen,

¹ Zie artikel 2 jo. artikel 6 van de verordening (EU) nr. 1024/2013 van de Raad van 15 oktober 2013 waarbij aan de Europese Centrale Bank specifieke taken worden opgedragen betreffende het beleid inzake het prudentieel toezicht op kredietinstellingen (PbEU 2013, L 287).

² Artikel 30 verordening (EU) nr. 1024/2013 van de Raad van de Europese Unie van 15 oktober 2013 waarbij aan de Europese Centrale Bank specifieke taken worden opgedragen betreffende het beleid inzake het prudentieel toezicht op kredietinstellingen (PbEU 2013, L 287).

³ Kamerstukken II 1996/97, 25 212, nrs 1-3.

waaronder pensioenfondsen en verzekeraars. Ook het vergoeden van deze kosten uit algemene middelen acht het kabinet ongewenst. Het kabinet merkt ten aanzien van de kennisgeving aan de betrokken significante banken op dat de ontwikkelingen bij de bankenunie zeer snel zijn gegaan, waardoor het kabinet niet eerder heeft kunnen anticiperen op de inmiddels voorziene tegenvallers bij de toezichtkosten van DNB over 2014. Op het moment dat DNB hun ZBO-begroting 2014 vaststelde heerste er nog onduidelijkheid over de exacte vormgeving van deze balansonderzoeken waardoor hiervoor nog geen begrotingspost kon worden opgesteld. Op het moment dat meer duidelijkheid over de betreffende kosten ontstond hebben het kabinet en DNB de betrokkenen (en de Tweede Kamer) ingelicht over het voornemen deze kosten in rekening te brengen bij de significante banken die onderwerp van het DNB/ECB-onderzoek zijn.⁴ Volgens het kabinet is er geen betere mogelijkheid dan zo snel mogelijk een regeling te treffen voor het negatieve exploitatiesaldo dat zich op 31 december 2014 zal voordoen als gevolg van de gemaakte kosten voor de balansdoorlichtingen bij de significante banken.

Hierbij wordt nog opgemerkt dat het schrappen van artikel 17 als gevolg zou hebben dat het negatieve exploitatiesaldo dat dit jaar ontstaat volgens de vaste systematiek van de Wbft volgend jaar uitgesmeerd zou worden over alle toezichtcategorieën. Voor 2015 zou in dat geval geregeld moeten worden dat middels een eenmalige verrekening de toezichtcategorie "banken" een forse vermeerdering van de kosten krijgt opgelegd terwijl de overige toezichtcategorieën gecompenseerd zouden worden door een forse vermindering. Dit alternatief is echter omslachtig en houdt geen rekening met de niet-significante banken die dan ook met meerkosten worden geconfronteerd. Bovendien zijn de exacte bedragen die met de balansdoorlichtingen gemoed gaan op het moment van schrijven nog niet bekend (indien er aanleiding toe is zullen namelijk aanvullende balansonderzoeken worden uitgevoerd wat tot hogere kosten leidt) waardoor deze bedragen momenteel niet in deze wijzigingswet opgenomen kunnen worden.

De redactionele opmerking heeft geleid tot het aanvullen van de toelichting bij artikel III waarin nu benadrukt is dat het de bedoeling is om artikel 17 reeds in 2014 in werking te laten treden terwijl artikel 13 pas in 2015 in werking treedt. Op deze wijze worden de verwachte tegenvallers in de prudentiële toezichtkosten over 2014 verrekend met de significante banken en eventuele tegenvallers over 2015 worden dan verrekend met alle banken die onder de bankenunie vallen. In 2014 worden namelijk enkel meerkosten gemaakt aangaande de eenmalige balansdoorlichtingen van significante banken, in 2015 zijn deze doorlichtingen naar verwachting afgerond en betreft het reguliere toezichtkosten. Voorts is een aantal tekstuele wijzigingen doorgevoerd en is een overgangsbepaling toegevoegd omdat het in de toelichting beschreven verrekeningsmodel aangaande Focus! in de nieuwe voorgestelde situatie bij een nadere bestudering niet bleek te functioneren.

Ik moge U verzoeken het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Minister van Financiën,

J.R.V.A. Dijsselbloem

---

⁴ Kamerstukken II 2013/14, 32 013, nr. 54.

Wijziging van de Wet bekostiging financieel toezicht in verband met de afschaffing van de overheidsbijdrage, de invoering van Europees banktoezicht en de bestemming van door de Autoriteit Financiële Markten en de Nederlandsche Bank opgelegde dwangsommen en boetes

VOORSTEL VAN WET

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:
Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de Wet bekostiging financieel toezicht te wijzigen in verband met de afschaffing van de overheidsbijdrage voor het toezicht op de financiële markten en de invoering van het Europees banktoezicht, en dat het voorts wenselijk is boven een bepaalde grens te voorzien in een afdracht aan de Staat van de door de Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten verkregen opbrengsten uit dwangsommen en bestuurlijke boetes;
Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

De **Wet bekostiging financieel toezicht** wordt gewijzigd als volgt:

A

Artikel 1, onderdeel f, komt te luiden:

f. *overige kosten*: het totaalbedrag aan kosten van de toezichthouder verminderd met:

1° de opbrengsten ter dekking van de kosten van eenmalige toezichthandelingen;

2° de kosten verband houdend met de betrokkenheid van de toezichthouder bij de wetten, bedoeld in onderdeel c, onder 6° en 15°;

3° de kosten verband houdend met de betrokkenheid van de toezichthouder bij de beoordeling, bedoeld in artikel 33, vierde lid, van verordening (EU) nr.

1024/2013 van de Raad van 15 oktober 2013 waarbij aan de Europese Centrale Bank specifieke taken worden opgedragen betreffende het beleid inzake het prudentieel toezicht op kredietinstellingen (PbEU 2013, L 287);

4° baten en inkomsten als bedoeld in artikel 28, tweede lid, van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen;.

B

Artikel 2 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt te luiden:
  2. In de begroting neemt de toezichthouder een overzicht op waaruit de berekeningswijze van de overige kosten blijkt.
2. Onder vernummering van het derde en vierde lid tot vierde en vijfde lid wordt na het tweede lid een lid ingevoegd, luidende:
3. In het overzicht, bedoeld in het tweede lid, maakt de Nederlandsche Bank onderscheid tussen:
    - a. de overige kosten voor het toezicht op personen die behoren tot de in bijlage II, onderdeel "Toezichthouder: De Nederlandsche Bank", opgenomen toezichtcategorieën, en
    - b. de overige kosten voor het toezicht op personen die behoren tot de in bijlage III opgenomen toezichtcategorie.

C

Artikel 7 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede en derde lid komen te luiden:
  2. Tot de in een jaar gerealiseerde baten worden mede gerekend de in dat jaar verkregen opbrengsten uit verbeurde dwangsommen of opgelegde bestuurlijke boetes, met dien verstande dat, indien de beschikking waarbij de last onder dwangsom of de bestuurlijke boete is opgelegd nog niet onherroepelijk is, de uit een verbeurde dwangsom of opgelegde bestuurlijke boete verkregen opbrengsten worden gerekend tot de gerealiseerde baten in het jaar waarin die beschikking onherroepelijk wordt.
  3. Voor zover de tot de gerealiseerde baten in een jaar te rekenen opbrengsten uit dwangsommen of bestuurlijke boetes het bedrag van € 2.500.000 te boven gaan, komen die opbrengsten toe aan de Staat. De toezichthouder draagt het aan de Staat verschuldigde bedrag af, zodra het besluit tot vaststelling van de desbetreffende jaarrekening overeenkomstig artikel 34, tweede lid, van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen is goedgekeurd.
2. Er worden twee leden toegevoegd, luidende:
4. De door de toezichthouder verkregen opbrengsten uit dwangsommen of bestuurlijke boetes worden, voor zover zij ingevolge het tweede lid tot de in het desbetreffende jaar gerealiseerde baten worden gerekend en na aftrek van de ingevolge het derde lid aan de Staat toekomende opbrengsten, aan de in bijlage II en III opgenomen toezichtcategorieën van die toezichthouder toegerekend waarbij de toerekening aan de toezichtcategorieën van de Nederlandsche Bank geschiedt naar rato van de voor het jaar van toerekening begrote overige kosten voor:
    - a. het toezicht op de personen die behoren tot de in bijlage II, onderdeel "Toezichthouder: De Nederlandsche Bank", opgenomen toezichtcategorieën, en
    - b. het toezicht op de personen die behoren tot de in bijlage III, onderdeel "Toezichthouder: De Nederlandsche Bank", opgenomen toezichtcategorie.
  5. De Nederlandsche Bank legt in de opgave, bedoeld in het eerste lid, tevens vast:
    - a. het deel van het exploitatiesaldo dat is voortgekomen uit het toezicht op de personen die behoren tot de in bijlage II, onderdeel "Toezichthouder: De Nederlandsche Bank", opgenomen toezichtcategorieën;
    - b. het deel van het exploitatiesaldo dat is voortgekomen uit het toezicht op de

personen die behoren tot de in bijlage III opgenomen toezichtcategorie;
c. het deel van het exploitatiesaldo dat is voortgekomen uit de door de Nederlandsche Bank gemaakte kosten ten behoeve van de beoordeling, bedoeld in artikel 33, vierde lid, van verordening (EU) nr. 1024/2013 van de Raad van 15 oktober 2013 waarbij aan de Europese Centrale Bank specifieke taken worden opgedragen betreffende het beleid inzake het prudentieel toezicht op kredietinstellingen (PbEU 2013, L 287).

D

Artikel 8 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Het door de Nederlandsche Bank ingevolge artikel 18 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen op te stellen jaarverslag maakt deel uit van de verantwoording, bedoeld in artikel 5, tweede lid.

2. Het tweede lid vervalt.

3. Het derde en vierde lid worden vernummerd tot tweede en derde lid.

4. In het tweede en derde lid (nieuw) wordt na "het jaarverslag" telkens ingevoegd: dan wel de verantwoording.

E

Artikel 10 vervalt.

F

Artikel 11, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt na "uitgezonderd de kosten van zijn betrokkenheid bij de in artikel 1, onderdeel c, onder 6° en 15° bedoelde wetten" ingevoegd: en de kosten, bedoeld in artikel 1, onderdeel f, subonderdeel 3°.

2. In onderdeel b wordt na "bijlage II" ingevoegd: of III.

G

Artikel 13 komt te luiden:

Artikel 13

1. De toezichthouder brengt jaarlijks een bedrag in rekening aan de personen die behoren tot een van de in bijlage II of III opgenomen toezichtcategorieën.

2. De kosten die aan de in bijlage II, onderdeel "Toezichthouder: Autoriteit Financiële Markten" opgenomen toezichtcategorieën worden doorberekend, zijn gelijk aan de som van:

a. het totaal van de overige kosten zoals opgenomen in de voor het desbetreffende jaar vastgestelde en goedgekeurde begroting van de Autoriteit Financiële Markten, en

b. het exploitatiesaldo, bedoeld in artikel 7, eerste lid, over het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarop de in onderdeel a bedoelde begroting betrekking heeft, verminderd met:

- 1°. het deel van het exploitatiesaldo, bedoeld in artikel 7, vijfde lid, onderdeel a;
- 2°. de aan de Staat toekomende opbrengsten, bedoeld in artikel 7, vijfde lid, onderdeel b.
3. De kosten die aan de in bijlage II, onderdeel "Toezichthouder: de Nederlandsche Bank" opgenomen toezichtcategorieën, worden doorberekend, zijn in enig jaar gelijk aan de som van:
- a. het totaal van de overige kosten, bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, zoals opgenomen in de voor het desbetreffende jaar vastgestelde en goedgekeurde begroting van de Nederlandsche Bank, en
- b. het exploitatiesaldo, bedoeld in artikel 7, eerste lid, over het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarop de in onderdeel a bedoelde begroting betrekking heeft, verminderd met:
- 1°. het deel van de opbrengsten uit dwangsommen of bestuurlijke boetes dat overeenkomstig artikel 7, vierde lid, is toegerekend aan de in bijlage III opgenomen toezichtcategorie;
- 2°. het deel van het exploitatiesaldo, bedoeld in artikel 7, vijfde lid, onderdeel a;
- 3°. de aan de Staat toekomende opbrengsten, bedoeld in artikel 7, vijfde lid, onderdeel b;
- 4°. het deel van het exploitatiesaldo, bedoeld in artikel 7, zesde lid, onderdeel b;
- 5°. het deel van het exploitatiesaldo, bedoeld in artikel 7, zesde lid, onderdeel c.
4. De kosten die aan de in bijlage III, onderdeel "Toezichthouder: de Nederlandsche Bank" opgenomen toezichtcategorieën, worden doorberekend, zijn gelijk aan de som van:
- a. het totaal van de overige kosten bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b, zoals opgenomen in de voor het desbetreffende jaar vastgestelde en goedgekeurde begroting van de Nederlandsche Bank, en
- b. het exploitatiesaldo, bedoeld in artikel 7, eerste lid, over het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarop de in onderdeel a bedoelde begroting betrekking heeft, verminderd met:
- 1°. het deel van de opbrengsten uit dwangsommen of bestuurlijke boetes dat overeenkomstig artikel 7, vierde lid, is toegerekend aan de in bijlage II opgenomen toezichtcategorie;
- 2°. het deel van het exploitatiesaldo, bedoeld in artikel 7, vijfde lid, onderdeel a;
- 3°. de aan de Staat toekomende opbrengsten, bedoeld in artikel 7, vijfde lid, onderdeel b;
- 4°. het deel van het exploitatiesaldo, bedoeld in artikel 7, zesde lid, onderdeel a.
5. De kosten, bedoeld in het tweede tot en met vierde lid, worden aan de hand van de procentuele aandelen, zoals vastgesteld in bijlage II en III, toegerekend aan de toezichtcategorieën, bedoeld in het eerste lid.
6. De hoogte van een jaarlijks in rekening te brengen bedrag, bedoeld in het eerste lid, wordt bepaald aan de hand van de maatstaven zoals vastgelegd in bijlage II en III.
7. Uiterlijk per 1 juni van ieder jaar worden, op voorstel van de toezichthouder, bij ministeriële regeling van Onze Ministers gezamenlijk, voor iedere te onderscheiden toezichtcategorie de bandbreedtes en tarieven vastgesteld. Bij de vaststelling van de bandbreedtes en de tarieven wordt rekening gehouden met het bedrag dat op grond van het tweede tot en met vierde lid is

toegerekend aan de desbetreffende categorie.

8. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot het eerste lid.

H

Na artikel 13 worden, onder vernummering van artikel 13a tot 16, twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 14

1. Het in artikel 13, eerste lid, bedoelde bedrag is evenredig met de overeenkomstig het tweede tot en met het vijfde lid te bepalen periode dat de betrokkene in het desbetreffende jaar deel uitmaakt van een van de in bijlage II of III opgenomen toezichtcategorieën.
2. Met uitzondering van de toezichtcategorieën «Effectenuitgevende instellingen: markt» en «Effectenuitgevende instellingen: verslaggeving» is de periode, bedoeld in het eerste lid, gelijk aan de tijdsduur dat die persoon over een door de toezichthouder afgegeven vergunning of verklaring van ondertoezichtstelling beschikt dan wel dat die persoon op grond van een wettelijke verplichting bij de toezichthouder is geregistreerd.
3. Voor een persoon die behoort tot de in bijlage II opgenomen toezichtcategorie «Effectenuitgevende instellingen: markt» is de periode, bedoeld in het eerste lid, gelijk aan de tijdsduur waarin zijn effecten zijn toegelaten tot de handel op een gereguleerde markt, bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht, of op een met een gereguleerde markt vergelijkbaar systeem uit een staat die geen lidstaat is als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht.
4. Voor een persoon die op enig moment in een jaar behoort tot de in bijlage II opgenomen toezichtcategorie «Effectenuitgevende instellingen: verslaggeving» is de periode, bedoeld in het eerste lid, gelijk aan een heel kalenderjaar.
5. Een persoon behoort in enig kalenderjaar tot de in bijlage II opgenomen toezichtcategorie «Effectenuitgevende instellingen: verslaggeving», indien:
  - a. in dat jaar zijn jaarrekening is vastgesteld en tevens door hem uitgegeven effecten zijn toegelaten tot de handel op een gereguleerde markt als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht of de handel op een met een gereguleerde markt vergelijkbaar systeem uit een staat die geen lidstaat is als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht; of
  - b. hij in dat jaar op grond van artikel 5:25m, tweede lid, van de Wet op het financieel toezicht, een persbericht heeft uitgebracht over het algemeen verkrijgbaar gesteld zijn van de door hem opgemaakte jaarlijkse financiële verslaggeving, bedoeld in artikel 5:25c van de Wet op het financieel toezicht.

Artikel 15

1. Indien de toezichthouder een ingevolge artikel 13 in rekening te brengen bedrag vanwege een fusie als bedoeld in artikel 309 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek van een persoon niet langer in rekening kan brengen aan die persoon, brengt de toezichthouder het bedrag in rekening bij de persoon die bij die fusie het vermogen van eerstgenoemde persoon heeft verkregen.
2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op een persoon die in het kader van collectieve waardeoverdracht als bedoeld in artikel 83, 84, of 90 van de Pensioenwet of artikel 91, 92, of 98 van de Wet verplichte

beroepspensioenregeling vermogen heeft overgedragen aan een andere persoon.

I

Artikel 17 komt te luiden:

Artikel 17

1. De Nederlandsche Bank brengt de kosten verband houdend met haar betrokkenheid bij de beoordeling, bedoeld in artikel 33, vierde lid, van verordening (EU) nr. 1024/2013 van de Raad van 15 oktober 2013 waarbij aan de Europese Centrale Bank specifieke taken worden opgedragen betreffende het beleid inzake het prudentieel toezicht op kredietinstellingen (PbEU 2013, L 287), in rekening bij de banken die onderwerp zijn van de in dat artikel bedoelde beoordeling.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld met betrekking tot de doorberekening van de in het eerste lid bedoelde kosten.

J

Bijlage I wordt als volgt gewijzigd:

1. In het onderdeel "Toezichthouder: AFM" worden de eenmalige toezichthandelingen met de codes Wft.A1.05 tot en met Wft.A1.09 vervangen door de volgende eenmalige toezichthandelingen:

	Wft.A1.05a	De behandeling van een aanvraag tot verlening van een vergunning als bedoeld in artikel 2:75, eerste lid, van de Wet op het financieel toezicht voor een adviseur voor zover het niet alleen de inbreng van een vergunninghoudende adviseur in een andere rechtspersoon betreft	€ 2 000
	Wft.A1.05b	De behandeling van een aanvraag tot verlening van een vergunning als bedoeld in artikel 2:75, eerste lid, van de Wet op het financieel toezicht voor een adviseur voor zover het enkel de inbreng van een vergunninghoudende adviseur in een andere rechtspersoon betreft	€ 1 000
	Wft.A1.06a	De behandeling van een aanvraag tot verlening van een vergunning als bedoeld in artikel 2:80, eerste lid, van de Wet op het financieel toezicht voor een bemiddelaar voor zover het niet alleen de inbreng van een vergunninghoudende bemiddelaar in een andere rechtspersoon betreft	€ 2 000
	Wft.A1.06b	De behandeling van een aanvraag tot verlening van een vergunning als bedoeld in artikel 2:80, eerste lid, van de Wet op het financieel toezicht voor een bemiddelaar voor	€ 1 000

		zover het enkel de inbreng van een vergunninghoudende bemiddelaar in een andere rechtspersoon betreft	
	Wft.A1.07a	De behandeling van een aanvraag tot verlening van een vergunning als bedoeld in artikel 2:86, eerste lid, van de Wet op het financieel toezicht voor een herverzekering-bemiddelaar voor zover het niet alleen de inbreng van een vergunninghoudende herverzekeringbemiddelaar in een andere rechtspersoon betreft	€ 2 000
	Wft.A1.07b	De behandeling van een aanvraag tot verlening van een vergunning als bedoeld in artikel 2:86, eerste lid, van de Wet op het financieel toezicht voor een herverzekeringbemiddelaar voor zover het enkel de inbreng van een vergunninghoudende herverzekeringbemiddelaar in een andere rechtspersoon betreft	€ 1 000
	Wft.A1.08a	De behandeling van een aanvraag tot verlening van een vergunning als bedoeld in artikel 2:92, eerste lid, van de Wet op het financieel toezicht voor een gevolmachtigde agent of ondergevolmachtigde agent voor zover het niet alleen de inbreng van een vergunninghoudende gevolmachtigde agent of ondergevolmachtigde agent in een andere rechtspersoon betreft	€ 2 000
	Wft.A1.08b	De behandeling van een aanvraag tot verlening van een vergunning als bedoeld in artikel 2:92, eerste lid, van de Wet op het financieel toezicht voor een gevolmachtigde agent of ondergevolmachtigde agent voor zover het enkel de inbreng van een vergunninghoudende gevolmachtigde agent of ondergevolmachtigde agent in een andere rechtspersoon betreft	€ 1 000
	Wft.A1.09a	De behandeling van een aanvraag tot verlening van een vergunning als bedoeld in artikel 2:96, eerste lid, van de Wet op het financieel toezicht, voor zover het betreft een beleggingsonderneming die ingevolge artikel 11, vierde lid, van de Vrijstellingsregeling Wft, is vrijgesteld van artikel 2:99, eerste lid, onderdelen c, d en f tot en met j, van de Wet op het financieel toezicht en voor zover het niet alleen de inbreng van een vergunninghoudende beleggingsonderneming in een andere rechtspersoon betreft	€ 2 000
	Wft.A1.09b	De behandeling van een aanvraag tot verlening van een vergunning als bedoeld in artikel 2:96, eerste lid, van de Wet op het	€ 1 000

		financieel toezicht, voor zover het betreft een beleggingsonderneming die ingevolge artikel 11, vierde lid, van de Vrijstellingsregeling Wft, is vrijgesteld van artikel 2:99, eerste lid, onderdelen c, d en f tot en met j, van de Wet op het financieel toezicht en voor zover het enkel de inbreng van een vergunninghoudende beleggingsonderneming in een andere rechtspersoon betreft	
--	--	---	--

2. In het onderdeel "Toezichthouder: AFM" worden de tarieven van de eenmalige toezichthandelingen met de hierna genoemde codes vervangen door de daarbij aangegeven tarieven:

Wft.A9.01:	€ 45 000
Wft.A9.02:	€ 30 000
Wft.A9.03:	€ 15 000
Wft.A9.04:	€ 15 000
Wft.A9.05:	€ 10 000
Wft.A9.06:	€ 5 000
Wft.A9.07:	€ 15 000
Wft.A9.08:	€ 10 000
Wft.A9.09:	€ 15 000
Wft.A9.10:	€ 2 500

3. In het onderdeel "Toezichthouder: AFM" worden na de categorie "Onderdeel Wta.A5: toetsing persoon in combinatie met een aanvraag/wijziging vergunning" de volgende categorieën met de daarbij weergegeven codes, eenmalige toezichthandelingen en tarieven ingevoegd:

Onderdeel EU.A1: aanvraag vergunning	EU.A1.01	De behandeling van een aanvraag tot verlening van een vergunning als bedoeld in artikel 18, tweede of derde lid, van verordening (EU) nr. 1031/2010 (veiling van broeikasgasemissierechten)	€ 5 500
Onderdeel EU.A2: aanvraag wijziging vergunning	EU.A2.01	De behandeling van een aanvraag van een wijziging van een vergunning als bedoeld in artikel 18, tweede of derde lid, van verordening (EU) nr. 1031/2010 (veiling van broeikasgasemissierechten)	€ 2 700
Onderdeel EU.A7: toetsing persoon in combinatie met een aanvraag/wijziging vergunning	In onderstaande gevallen EU.A7.01 en EU.A7.02, waarbij sprake is van een aanvraag/wijziging van een vergunning, brengt de AFM aanvullend een bedrag in rekening voor de toetsing van een persoon		
	EU.A7.01	De toetsing, overeenkomstig artikel 59, vijfde lid, van verordening (EU) nr. 1031/2010 (veiling van broeikasgasemissierechten), van de betrouwbaarheid van een persoon die het dagelijks beleid bepaalt van eenieder als	€ 1 000

		bedoeld in artikel 18, tweede lid, van verordening (EU) nr. 1031/2010 (veiling van broeikasgasemissierechten)	
	EU.A7.02	De toetsing, overeenkomstig artikel 59, vijfde lid, van verordening (EU) nr. 1031/2010 (veiling van broeikasgasemissierechten), van de geschiktheid van een persoon die het dagelijks beleid bepaalt van eenieder als bedoeld in artikel 18, tweede lid, van verordening (EU) nr. 1031/2010 (veiling van broeikasgasemissierechten)	€ 1 500
Onderdeel EU.A8: toetsing persoon niet in combinatie met een aanvraag/wijziging vergunning	In onderstaande gevallen EU.A8.01 en EU.A8.02, waarbij geen sprake is van een aanvraag/wijziging van een vergunning, brengt de AFM een bedrag in rekening voor de toetsing van een persoon		
	EU.A8.01	De toetsing, overeenkomstig artikel 59, vijfde lid, van verordening (EU) nr. 1031/2010 (veiling van broeikasgasemissierechten), van de betrouwbaarheid van een persoon die het dagelijks beleid bepaalt van eenieder als bedoeld in artikel 18, tweede lid, van verordening (EU) nr. 1031/2010 (veiling van broeikasgasemissierechten)	€ 1 000
	EU.A8.02	De toetsing, overeenkomstig artikel 59, vijfde lid, van verordening (EU) nr. 1031/2010 (veiling van broeikasgasemissierechten), van de betrouwbaarheid van een persoon die het dagelijks beleid bepaalt van eenieder als bedoeld in artikel 18, tweede lid, van verordening (EU) nr. 1031/2010 (veiling van broeikasgasemissierechten)	€ 1 000

4. Het onderdeel "Toezichthouder: DNB" wordt als volgt gewijzigd:

a. in de beschrijving van de eenmalige toezichthandeling met de code Wft.D1.02 vervalt ", anders dan bedoeld onder Wft.D1.01";

b. aan de beschrijving van de eenmalige toezichthandeling met de code Wft.D2.01 wordt toegevoegd: of Wft.D1.07;

c. aan "Onderdeel Wft.D2: aanvraag wijziging vergunning" worden twee eenmalige toezichthandelingen toegevoegd, luidende:

	Wft.D2.03	De behandeling van een aanvraag tot wijziging van een vergunning als bedoeld onder Wft.D1.03, Wft.D1.04, Wft.D1.06,	€ 44 300
--	-----------	---	----------

		Wft.D1.10 of Wft.D1.22	
	Wft.D2.04	De behandeling van een aanvraag tot wijziging van een vergunning als bedoeld onder Wft.D1.08, Wft.D1.12 of Wft.D1.23	€ 31 500

d. in de beschrijving van de eenmalige toezichthandelingen met de codes Wft.D4.01, Wft.D4.01a en Wft.D4.02 wordt "onderdeel a" vervangen door: onderdeel b;

e. in de beschrijving van de eenmalige toezichthandeling met de code Wft.D4.03 wordt "onderdeel b" vervangen door: onderdeel c;

f. in de beschrijving van de eenmalige toezichthandeling met de code Wft.D4.04 wordt "onderdeel c" vervangen door: onderdeel d;

g. in de beschrijving van de eenmalige toezichthandelingen met de codes Wft.D4.05, Wft.D4.05a en Wft.D4.06 wordt "onderdeel d" vervangen door: onderdeel e;

h. in de beschrijving van de eenmalige toezichthandelingen met de codes Wft.D4.07, Wft.D4.07a en Wft.D4.08 wordt "onderdeel e" vervangen door: onderdeel f;

i. de categorieën "Onderdeel Wgt.D1: inschrijving" en "Onderdeel Wgt.D2: toetsing persoon" vervallen;

j. in de beschrijving van de eenmalige toezichthandelingen met de codes Wtt.D1.01 en Wtt.D2.01 wordt "artikel 8, eerste lid, van de Wet toezicht trustkantoren" vervangen door: artikel 2 van de Wet toezicht trustkantoren.

K

Bijlage II wordt als volgt gewijzigd:

1. Het onderdeel "Toezichthouder: Autoriteit Financiële Markten" wordt als volgt gewijzigd:

a. de toezichtcategorie "Beleggingsondernemingen niet voor eigen rekening, exclusief exploitanten van een MTF" wordt als volgt gewijzigd:

1°. voor de tekst in de kolom "Personen" wordt de aanduiding "a." geplaatst;

2°. aan de kolom "Personen" wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
b. Personen aan wie vergunning is verleend om te bieden overeenkomstig artikel 18, tweede lid, van verordening (EU) nr. 1031/2010 (veiling van broeikasgasemissierechten).;

3°. aan de tekst in de kolom "Wetsverwijzing" wordt toegevoegd:
artikel 18, tweede lid, van verordening (EU) nr. 1031/2010 (veiling van broeikasgasemissierechten).

b. de toezichtcategorie "Verzekeraars: Schade" wordt als volgt gewijzigd:

1°. aan de tekst in de kolom "Toezichtcategorie" wordt toegevoegd: niet zijnde zorg

2°. de tekst in de kolom "Personen" komt te luiden: Schade- of natura-uitvaartverzekeraars waaraan een vergunning is verleend als bedoeld in de

artikelen 2:27, eerste lid, onderscheidenlijk 2:48, eerste lid, van de Wft, niet zijnde zorgverzekeraars als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, van de Zorgverzekeringswet en verzekeraars die uitsluitend op de zorgverzekering, bedoeld in artikel 1, onderdeel d, van de Zorgverzekeringswet aanvullende ziektekostenverzekeringen aanbieden, dan wel waarvan de Nederlandsche Bank een kennisgeving heeft ontvangen als bedoeld in artikel 2:47 van de Wet op het financieel toezicht.

3°. aan de tekst in de kolom "Maatstaf" wordt toegevoegd: uitgezonderd het premie-inkomen uit zorgverzekeringen en aanvullende ziektekostenverzekeringen;

c. In de alfabetische volgorde van de toezichtcategorieën wordt een toezichtcategorie ingevoegd, luidende:

Verzekeraars: Zorg	0,1%	Zorgverzekeraars als bedoeld in artikel 1, onderdeel b. van de Zorgverzekeringswet waaraan een vergunning is verleend als bedoeld in artikel 2:27, eerste lid van de Wft en verzekeraars die uitsluitend op de zorgverzekering, bedoeld in artikel 1, onderdeel d, van de Zorgverzekeringswet aanvullende ziektekostenverzekeringen aanbieden.	artikel 2:27, eerste lid, Wft	<i>Premie-inkomen:</i> Bruto premie-inkomen in Nederland voor zover afkomstig uit aanvullende ziektekostenverzekeringen
-----------------------	------	--	-------------------------------	--

d. De percentages zoals opgenomen in de kolom "Procentuele aandelen" behorende bij de navolgende toezichtcategorieën komen te luiden:

Aanbieders van krediet	: 2,2%
Accountantsorganisaties	: 10,3%
Adviseurs en bemiddelaars	: 21,2%
Afwikkelondernemingen, betaalinstanties en elektronischgeldinstellingen	: 0,1%
Banken en clearinginstellingen	: 18,4%
Beleggingsinstellingen en aanbieders van beleggingsobjecten	: 10,7%
Beleggingsondernemingen niet voor eigen rekening, exclusief exploitanten van een MTF	: 4,0%
Beleggingsondernemingen voor eigen rekening	: 0,4%
Centrale tegenpartijen	: 0,2%
Effectenuitgevende instellingen: markt	: 8,1%
Effectenuitgevende instellingen: verslaggeving	: 7,2%
Financiële infrastructuur: marktexploitanten en exploitanten van een MTF	: 2,3%
Pensioenfondsen en premiepensioeninstellingen	: 3,5%
Verzekeraars: Leven- en pensioen	: 8,5%
Verzekeraars: Schade niet zijnde zorg	: 2,8%
Verzekeraars: Zorg	: 0,1%

2. Het onderdeel "Toezichthouder: de Nederlandsche Bank" wordt als volgt gewijzigd:

a. de toezichtcategorie "Banken en clearinginstellingen" vervalt.

b. De toezichtcategorie "Betaalinstellingen en elektronischgeldinstellingen" wordt als volgt gewijzigd:

1°. de toezichtcategorie komt te luiden "Betaalinstellingen, clearinginstellingen en elektronischgeldinstellingen";

2°. in de kolom "Personen" wordt in onderdeel b "artikel 2:10a" vervangen door: artikel 2:10a of artikel 2:10e;

3°. in de kolom personen wordt, onder verlettering van de onder delen b en c tot c en d, een onderdeel ingevoegd, luidende:

b. Clearinginstellingen waaraan een vergunning is verleend als bedoeld in artikel 2:4 van de Wft.;

4°. in de opsomming van artikelen in de kolom "Wetsverwijzing" wordt in de numerieke volgorde ingevoegd: artikel 2:4 Wft;

5°. in de opsomming van artikelen in de kolom "Wetsverwijzing" wordt in de numerieke volgorde ingevoegd: artikel 2:10e Wft;

c. de percentages zoals opgenomen in de kolom "Procentuele aandelen" behorende bij de navolgende toezichtcategorieën komen te luiden:

Beleggingsinstellingen	: 3,8%
Beleggingsondernemingen niet voor eigen rekening	: 3,1%
Beleggingsondernemingen voor eigen rekening	: 0,3%
Betaalinstellingen, clearinginstellingen en elektronischgeldinstellingen	: 4,2%
Pensioenfondsen en premiepensioeninstellingen	: 36,5%
Trustkantoren	: 4,4%
Verzekeraars niet zijnde zorgverzekeraars	: 40,9%
Zorgverzekeraars	: 6,8%

L

Na bijlage II wordt een bijlage toegevoegd, luidende:

Bijlage III. Behorend bij de artikelen 11 en 13

Toezichthouder: de Nederlandsche Bank

Toezichtcategorie	Procentueel aandeel	Personen	Wetsverwijzing	Maatstaf
Banken	100%	<p>a. Banken waaraan een vergunning is verleend als bedoeld in artikel 2:11 van de Wft.</p> <p>b. Banken waaraan een vergunning is verleend als bedoeld in artikel 2:16 van de Wft.</p> <p>c. Banken waaraan een vergunning is verleend als bedoeld in artikel 2:20 van de Wft.</p> <p>d. Ondernemingen waaraan een</p>	<p>artikel 2:11 Wft</p> <p>artikel 2:16 Wft</p> <p>artikel 2:20 Wft</p> <p>artikel 3:4, eerste lid, Wft</p> <p>artikel 3:110, eerste lid, Wft</p> <p>artikel 124b, eerste lid, van het Besluit prudentiële regels Wft</p>	<p><i>Minimum omvang toetsingsvermogen:</i></p> <p>Minimum omvang toetsingsvermogen berekend conform de regels die op grond van artikel 3:57 Wft worden bepaald terwijl voor partijen waarop artikel 3:57 Wft niet van toepassing is een vast bedrag van € 30 000 wordt gehanteerd.</p>

vergunning is verleend als bedoeld in artikel 3:4, eerste lid, van de Wft en die het in de onderdelen a of b van dat lid bedoelde bedrijf uitoefenen.

e. Financiële instellingen die beschikken over een verklaring van ondertoezichtstelling als bedoeld in artikel 3:110, eerste lid, van de Wft.

f. Banken met zetel in Nederland die zijn opgenomen in een openbaar register als bedoeld in artikel 124b, eerste lid, van het Besluit prudentiële regels Wft.

ARTIKEL II

1. In 2015 wordt de som, bedoeld in artikel 13, derde lid, voor de toezichtcategorieën "Beleggingsondernemingen niet voor eigen rekening", "Pensioenfondsen en premiepensioeninstellingen" en "Zorgverzekeraars" verminderd met respectievelijk € 0,4 mln., € 3,0 mln., en € 0,6 mln.

2. In 2015 wordt de som, bedoeld in artikel 13, derde lid, voor de toezichtcategorieën "Betaalinstellingen, clearinginstellingen en elektronischgeldinstellingen", "Trustkantoren" en "Verzekeraars niet zijnde zorgverzekeraars" vermeerderd met respectievelijk € 0,3 mln., € 0,5 mln. en € 0,1 mln.

3. In 2015 wordt de som, bedoeld in artikel 13, vierde lid, voor de toezichtcategorie "banken" vermeerderd met € 3,1 mln.

ARTIKEL III

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Financiën,

Wijziging van de Wet bekostiging financieel toezicht in verband met de afschaffing van de overheidsbijdrage, de invoering van Europees banktoezicht en de bestemming van door de Autoriteit Financiële Markten en de Nederlandsche Bank opgelegde dwangsommen en boetes

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

§1. Inleiding

De Wet bekostiging financieel toezicht (Wbft) dient op een aantal punten te worden gewijzigd. Directe aanleiding hiervoor is het voornemen, vastgelegd in het regeerakkoord "Bruggen slaan" van 29 oktober 2012, tot afschaffing van de overheidsbijdrage voor het door de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en De Nederlandsche Bank (DNB) uit te oefenen toezicht op de financiële markten. Daarnaast is rekening te houden met de nieuwe toezichttaken van de Europese Centrale Bank (ECB) die voortvloeien uit verordening (EU) nr. 1024/2013 van de Raad van 15 oktober 2013 waarbij aan de Europese Centrale Bank specifieke taken worden opgedragen betreffende het beleid inzake het prudentieel toezicht op kredietinstellingen (PbEU 2013, L 287). Tevens voorziet het wetsvoorstel in de mogelijkheid om een bepaald deel van de opbrengsten uit dwangsommen en bestuurlijke boetes toe te laten komen aan de Staat.

§2. Afschaffen overheidsbijdrage

De voorgenomen afschaffing van de overheidsbijdrage aan de toezichtkosten op de financiële markten is ingegeven door het feit dat een afgesloten groep in hoge mate profijt heeft van het toezicht. Op basis van nieuwe inzichten, die ook zijn neerslag hebben gekregen in *Maat Houden 2014* wordt daarom voorgesteld een omslagstelsel waarbij alle kosten voor dit toezicht betaald worden door de ondertoezichtgestelden te gaan hanteren. In hoeverre de toezichtkosten kunnen worden doorberekend aan onder toezichtstaande partijen is beschreven in het onlangs herziene toetsingskader *Maat Houden 2014* waarin is uitgewerkt dat toezichtkosten kunnen worden doorberekend aan marktpartijen indien het principe van "veroorzaker betaalt" opgeld doet en/of voldaan wordt aan het principe van systeemprofijs (ook wel groepsprofijs genoemd).

Als gevolg van de voorgenomen afschaffing van de overheidsbijdrage zullen de kosten voor onder toezicht staande personen toenemen. De mate waarin dit gebeurt, is afhankelijk van de categorie waar een onder toezicht staande instelling deel van uitmaakt. De indeling naar toezichtcategorie is vastgelegd in bijlage II en III van de Wbft. Daarin is tevens aangegeven voor hoeveel procent een toezichtcategorie bijdraagt in de financiering van het toezicht. Bij de eerdere vaststelling van deze aandelen is rekening gehouden met de door de overheid te verstrekken bijdrage. De hoogte van die bijdrage is veelal

gekoppeld aan de omvang van de repressieve handhavingsactiviteiten en verschilt per toezichtcategorie. De procentuele aandelen dienen zodoende opnieuw vastgesteld te worden. Hieronder worden de verschillende aspecten van het afschaffen van de overheidsbijdrage verder beschreven.

a. Maat Houden 2014

De uitgangspunten om over te gaan tot doorberekening van toezichtkosten aan de ondertoezichtgestelden zijn opgenomen in een herziene versie van *Maat Houden*. Daarin staat beschreven dat kosten doorberekend kunnen worden als het principe van "veroorzaker betaalt" opgeld doet en/of voldaan wordt aan het principe van systeemprofijt (ook wel groepsprofijt genoemd). Volgens *Maat Houden 2014* is er sprake van systeemprofijt als toezicht noodzakelijk is voor de marktordening of als handhavingsactiviteiten noodzakelijk zijn voor het vertrouwen in de kwaliteit van producten of dienstverlening in een specifieke sector, hetgeen voor de financiële sector het geval is. Het risicovolle gedrag van de ene financiële instelling kan, naast haar eigen continuïteit, ook de continuïteit van andere financiële instellingen in gevaar brengen wanneer men hierdoor het vertrouwen in de gehele sector verliest. Goed toezicht moet afnemers vertrouwen geven in het goed functioneren van de financiële instellingen en de kwaliteit van de producten en diensten die zij leveren. Hierdoor wordt er vaker gebruik gemaakt van financiële producten en diensten. Wanneer sprake is van dergelijk systeemprofijt, waarbij het profijt van het toezicht specifiek en in substantiële mate toerekenbaar is aan de groep ondertoezichtgestelden, kunnen de kosten van toezicht worden doorberekend.

In het nieuwe rapport *Maat houden 2014* is opgenomen dat van systeemprofijt vaak alleen sprake kan zijn als het aantal partijen binnen het systeem niet heel groot is, het product of de dienst gelijksoortig is en er gelijke belangen heersen binnen de groep ondertoezichtgestelden. Hierbij moet de groep die het systeem omvat op basis van objectieve criteria kunnen worden afgebakend, moet het duidelijk zijn dat de leden van de groep profijt hebben, moet het verschil in genoten profijt tussen de verschillende groepsleden niet te groot zijn en moeten ondertoezichtgestelden zich niet gemakkelijk aan de groep kunnen onttrekken (de zogenaamde free riders). Vooral vanwege het feit dat uit hoofde van de Wft de financiële instellingen die onder toezicht van de AFM of DNB staan een vergunning of registratie nodig hebben, is de groep goed af te bakenen. Omdat binnen de systematiek van de Wbft onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende branches, er door middel van maatstaven en bandbreedtes doorlopende toezichtkosten worden berekend en tarieven voor (eenmalige) toezichthandelingen worden vastgesteld is het verschil binnen een branche niet groot. Ook aan andere criteria uit *Maat Houden 2014* wordt voldaan waarbij op de volgende toetsingscriteria uit het rapport afzonderlijk wordt ingegaan:

- *Doorberekening is niet in strijd met uitgangspunten van risicogebaseerd toezicht en er is voorzien in een prikkel tot kostenbeheersing:*
Zowel DNB als AFM werken zoveel mogelijk middels het door het rapport *Maat Houden 2014* vereiste risicogebaseerde toezicht. Dit betekent ook dat indien risico's afnemen, de toezichtinspanningen navenant zullen moeten dalen. Bij de invoering van de Wbft is benadrukt dat eens in de vijf jaar de percentages die de verschillende categorieën bijdragen nog voldoen aan de toezichtinspanningen. Mocht een bepaalde categorie minder inspanningen

vergen en een andere categorie meer dan zullend de percentages navenant moeten wijzigen. Indien bijvoorbeeld bij alle categorieën de risico's zijn afgenomen dan zal het kostenkader (het maximale bedrag dat de toezichthouder mag besteden) naar beneden kunnen worden bijgesteld. Vanwege onder andere artikel 9 van de Wet bekostiging financieel toezicht is geborgd dat de toezichthouders hiërover transparante discussies voeren met een representatieve vertegenwoordiging van de onder toezichtgestelden.

- *De baten wegen op tegen de kosten van doorberekening:*
Met dit principe wordt rekening gehouden en leidt er onder andere toe dat partijen waarbij inning van kosten niet opweegt tegen de opbrengsten geen rekening zullen ontvangen.
- *Het leidt niet tot onaanvaardbare gevolgen voor het bedrijfsleven:*
Dit voorstel heeft geen effecten op de regeldruk. Wel zullen de lasten, door een hogere toezichtrekening voor de sector stijgen maar omdat het terugbrengen van de bijdrage door de overheid in twee fasen is uitgevoerd (de eerste stap is twee jaar gelden genomen) is de nu voorgestelde verhoging niet disproportioneel (zie de tabellen verderop in het document voor meer informatie over de procentuele verhogingen per toezichtcategorie).
- *De onafhankelijkheid van het toezicht is voldoende gewaarborgd:*
Omdat er sprake is van een, in het rapport bedoelde, omslagstelsel is kans op beïnvloeding van de toezichthouder door de sector nihil. Uit onderhavige wet vloeit voort welke bedragen in rekening worden gebracht bij de ondertoezicht staande ondernemingen waardoor deze ondernemingen de onafhankelijkheid van de toezichthouder niet kan beïnvloeden.

b. uitgangspunten aanpassing procentuele aandelen

Voor de aanpassing van de procentuele aandelen zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. Een toezichtcategorie dient in principe alle kosten van het op die categorie uit te oefenen toezicht zelf te financieren hetgeen tevens impliceert dat de toezichtkosten gedragen worden door de partijen op wie dat toezicht is ingesteld. Als gevolg hiervan zullen onder andere de tarieven voor het toezicht op emissies alsnog kostendekkend worden vastgesteld.

2. De in bijlage II van de Wbft opgenomen procentuele aandelen zijn gebaseerd op de toezichtbegrotingen 2011 en liggen in principe voor de jaren 2013 tot en met 2017 vast. Vanwege een uitbreiding van het takenpakket en de vernieuwde toezichtaanpak (Focus!) bij DNB zijn de aandelen met de Wijzigingswet financiële markten 2014 tussentijds aangepast.¹ Het thans voorliggende voorstel is aangegrepen om opnieuw te kijken naar de verdeling van de toezichtinspanning over de te onderscheiden toezichtcategorieën. Voor zover de huidige procentuele aandelen de feitelijke situatie niet weerspiegelen en er geen sprake is van een incidentele ontwikkeling, worden de procentuele aandelen aan de actualiteit aangepast. In het geval de toezichtinspanning op een categorie van jaar tot jaar kan wisselen, een situatie die zich vooral bij de AFM kan voordoen, wordt gewerkt met een gemiddeld percentage. Door middel van een overgangsbepaling houdt deze wijzigingswet tevens rekening met het feit dat sommige toezichtcategorieën bij DNB gecompenseerd moeten worden

¹ Kamerstukken II 2012/13, 33 632, nrs. 2, 3 en 7.

voor een met vertraging doorgevoerde verlaging van hun procentuele aandelen (deze vertraging hangt samen met de vernieuwde toezichtaanpak bij DNB en is toegelicht in Kamerstuk II 2012/13, 33 632, nr. 3, pagina 99).

3. De niet aan een toezichtcategorie te koppelen kosten, zoals de kosten die voortkomen uit het toezicht ingevolge de Sanctiewet 1977 en de kosten die voortkomen uit de betrokkenheid van de toezichthouder bij de voorbereiding van wet- en regelgeving, worden aan alle toezichtcategorieën toegerekend.

c. de huidige overheidsbijdrage

Voor het jaar 2014 ontvangen de AFM en DNB een overheidsbijdrage voor het toezicht in Nederland ter grootte van € 20.231.000 respectievelijk € 18.958.000. De verstrekking van deze bijdrage is in de Wbft in algemene bewoordingen vastgelegd: *De Staat der Nederlanden draagt jaarlijks bij in de financiering van het toezicht ...* Om te bepalen welke onderdelen van het toezicht voor welke bedragen worden gefinancierd vanuit de overheidsbijdrage, valt de toezichthouder terug op de methodiek die werd toegepast in de periode voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Wbft. Zo wordt de overheidsbijdrage vooral ingezet ter financiering van:

- repressieve handhavingsactiviteiten;
- activiteiten die vanwege hun karakter niet eenduidig zijn toe te kennen aan een toezichtcategorie (zoals het toezicht op de naleving van de Sanctiewet 1977);
- de kosten die de toezichthouder maakt vanwege zijn betrokkenheid bij de voorbereiding van wet- en regelgeving;
- activiteiten waarvan de kosten niet volledig gedekt worden vanuit op te leggen heffingen voor eenmalige handelingen (toezicht op emissies);
- het toezicht op Europees paspoorthouders.

d. de financiële gevolgen voor de toezichtcategorieën

Met de inwerkingtreding van dit onderdeel van het wetsvoorstel zullen alle aan een categorie toe te rekenen kosten, waaronder die van repressieve handhavingsactiviteiten, worden doorberekend. Dit betekent dat een categorie zelf dient te voorzien in de financiering van de kosten die thans nog vanuit de overheidsbijdrage worden vergoed. Tevens wordt voorgesteld om de kosten die niet op een eenduidige wijze aan een toezichtcategorie zijn te koppelen, aan alle categorieën naar rato van hun aandeel in de financiering van het toezicht door te berekenen.

Om het effect van het wegvallen van de overheidsbijdrage te kunnen bepalen, dient eerst bepaald te worden hoeveel beide toezichthouders op grond van artikel 13, tweede lid, van de Wbft kunnen toerekenen aan de onder toezicht staande personen. Aangezien de toezichtbegrotingen voor 2015 nog niet bekend zijn, wordt er in dit onderdeel teruggevallen op de begrotingen voor 2014 om alvast een cijfermatig voorbeeld te kunnen geven:

Tabel 1: door de toezichthouder in rekening te brengen bedragen voor het doorlopend toezicht

	AFM	DNB
Begrote toezichtkosten 2014	€ 84,3 mln.	€ 148,5 mln.
Af:		
- Begrote kosten BES-toezicht	- € 0,4 mln.	- € 0,8 mln.
- Opbrengsten eenmalige toezichthandelingen ²	- € 4,5 mln.	- € 1,5 mln.
- Overige opbrengsten	- € 1,2 mln.	
- Overheidsbijdrage 2014	- € 20,2 mln.	- € 19,0 mln.
Kosten doorlopend toezicht 2014	€ 58,0 mln.	€ 127,2 mln.
Effect afschaffen overheidsbijdrage	€ 20,2 mln.	€ 19,0 mln.
Effect hogere opbrengsten eenmalige toezichthandelingen (emissies)	-€ 2,2 mln. ³	
Kosten doorlopend toezicht 2014 volgens berekeningswijze 2015	€ 76,0 mln.	€ 146,2 mln.

Opmerking: Op grond van artikel 13, lid 2, van de Wbft is ook rekening te houden met het exploitatiesaldo van de toezichthouder over het afgelopen jaar. Hier is in dit overzicht van geabstraheerd.

De "Kosten doorlopend toezicht 2014" worden met behulp van de procentuele aandelen toegerekend aan de toezichtcategorieën (artikel 13, vierde lid, van de Wbft). Na het jaar 2014 vervalt de overheidsbijdrage en zullen de aan de toezichtcategorieën toe te rekenen kosten voor het doorlopend toezicht, ceteris paribus, verhoogd worden met het deel van de overheidsbijdrage dat tot dan toe werd aangewend voor de financiering van het toezicht op die categorie en met een deel van de andere kosten die tot dan toe vanuit de overheidsbijdrage werden bekostigd. Bij de AFM is rekening te houden met de omstandigheid dat een deel van het wegvallen van de overheidsbijdrage wordt opgevangen via hogere tarieven voor het toezicht op emissies.

De te verwachten effecten bij de heffingen voor het doorlopend toezicht zijn in de twee volgende tabellen weergegeven.

² Rekening is gehouden met de voorgestelde wijziging van artikel 1, onderdeel f, van de Wbft.

³ Het tekort bij het toezicht op emissies kan van jaar op jaar fluctueren. Het in de tabel weergegeven bedrag betreft het jaar 2012.

Tabel 2: effect wegvallen overheidsbijdrage AFM

<i>Toezichtcategorie</i>	<i>Procentueel aandeel thans</i>	<i>Bedrag thans</i>	<i>Overheids- bijdrage</i>	<i>Bedrag met wegvallen overheids- bijdrage</i>	<i>Procentueel aandeel met wegvallen overheids- bijdrage</i>
Aanbieders van krediet	2,5%	€ 1,4 mln.	€ 0,6 mln.	€ 2,0 mln.	2,6%
Accountantsorganisaties	10,9%	€ 6,3 mln.	€ 1,1 mln.	€ 7,4 mln.	9,8%
Adviseurs en bemiddelaars	20,2%	€ 11,7 mln.	€ 6,0 mln.	€ 17,7 mln.	23,3%
Afwikkelondernemingen, betaalinstellingen en elektronischgeldinstellingen ⁴	0,1%	€ 0,1 mln.	€ 0,0 mln.	€ 0,1 mln.	0,1%
Banken en clearinginstellingen	16,5%	€ 9,6 mln.	€ 2,2 mln.	€ 11,8 mln.	15,5%
Beleggingsinstellingen en aanbieders van beleggingsobjecten	12,4%	€ 7,2 mln.	€ 2,2 mln.	€ 9,4 mln.	12,3%
Beleggingsondernemingen niet voor eigen rekening, exclusief exploitanten van een MTF	3,0%	€ 1,7 mln.	€ 0,7 mln.	€ 2,4 mln.	3,2%
Beleggingsondernemingen voor eigen rekening	0,4%	€ 0,2 mln.	€ 0,1 mln.	€ 0,3 mln.	0,4%
Centrale tegenpartijen	0,3%	€ 0,2 mln.	€ 0,0 mln.	€ 0,2 mln.	0,2%
Effectenuitgevende instellingen: markt	4,9%	€ 2,8 mln.	€ 3,1 mln.	€ 5,9 mln.	7,7%
Effectenuitgevende instellingen: verslaggeving	8,4%	€ 4,9 mln.	€ 0,7 mln.	€ 5,6 mln.	7,4%
Financiële infrastructuur: marktexploitanten en exploitanten van een MTF	2,0%	€ 1,2 mln.	€ 0,5 mln.	€ 1,7 mln.	2,3%
Pensioenfondsen en premiepensioeninstellingen	4,1%	€ 2,4 mln.	€ 0,3 mln.	€ 2,7 mln.	3,6%
Verzekeraars: Leven- en pensioen	12,1%	€ 7,0 mln.	€ 0,3 mln.	€ 7,3 mln.	9,6%
Verzekeraars: Schade (incl. zorgverzekeraars)	2,2%	€ 1,3 mln.	€ 0,2 mln.	€ 1,5 mln.	2,0%
	100,0%	€ 58,0 mln.	€ 18,0 mln.	€ 76,0 mln.	100,0%

Tabel 3: effect wegvallen overheidsbijdrage DNB

<i>Toezichtcategorie</i>	<i>Procentueel aandeel thans</i>	<i>Bedrag thans</i>	<i>Overheids- bijdrage</i>	<i>Bedrag met wegvallen overheids- bijdrage</i>	<i>Procentueel aandeel met wegvallen overheids- bijdrage</i>
Banken en clearinginstellingen	43,5%	€ 55,3 mln.	€ 5,3 mln.	€ 60,6 mln.	41,4%
Beleggingsinstellingen	2,4%	€ 3,1 mln.	€ 0,2 mln.	€ 3,3 mln.	2,3%
Beleggingsondernemingen niet voor eigen rekening	2,6%	€ 3,3 mln.	€ 0,0 mln.	€ 3,3 mln.	2,3%
Beleggingsondernemingen voor eigen rekening	0,2%	€ 0,3 mln.	€ 0,0 mln.	€ 0,3 mln.	0,2%
Betaalinstellingen en elektronischgeldinstellingen	0,7%	€ 0,9 mln.	€ 2,6 mln.	€ 3,5 mln.	2,4%
Pensioenfondsen en premiepensioeninstellingen	21,6%	€ 27,5 mln.	€ 3,6 mln.	€ 31,1 mln.	21,3%
Trustkantoren	1,2%	€ 1,5 mln.	€ 2,2 mln.	€ 3,7 mln.	2,5%
Verzekeraars niet zijnde zorgverzekeraars	23,7%	€ 30,1 mln.	€ 4,6 mln.	€ 34,7 mln.	23,7%
Zorgverzekeraars	4,1%	€ 5,2 mln.	€ 0,5 mln.	€ 5,7 mln.	3,9%
	100,0%	€ 127,2 mln.	€ 19,0 mln.	€ 146,2 mln.	100,0%

Naast de gevolgen van het wegvallen van de overheidsbijdrage is tevens rekening te houden met het effect van de gewijzigde toezichtinspanning. Alhoewel het totaal van de toezichtinspanning ongewijzigd blijft, het betreft immers een herschikking binnen de aanwezige toezichtcapaciteit, zijn, zoals uit onderstaande twee tabellen blijkt, de gevolgen voor de toezichtcategorieën divers.

⁴ Aanvankelijk maakten de afwikkelondernemingen geen deel uit van deze categorie.

Tabel 4: effect gewijzigde toezichtintensiteit AFM

Toezichtcategorie	Procentueel aandeel met wegvallen overheids- bijdrage	Procentueel aandeel met wegvallen overheids- bijdrage en gewijzigde toezicht- inspanning	Vershil (uitgaande van € 76,0 mln. aan begrote kosten)
Aanbieders van krediet	2,6%	2,2%	-€ 0,3 mln.
Accountantsorganisaties	9,8%	10,3%	€ 0,4 mln.
Adviseurs en bemiddelaars	23,3%	21,2%	-€ 1,6 mln.
Afwikkelondernemingen, betaalinstellingen en elektronischgeldinstellingen	0,1%	0,1%	€ 0,0 mln.
Banken en clearinginstellingen	15,5%	18,4%	€ 2,2 mln.
Beleggingsinstellingen en aanbieders van beleggingsobjecten	12,3%	10,7%	-€ 1,2 mln.
Beleggingsondernemingen niet voor eigen rekening, exclusief exploitanten van een MTF	3,2%	4,0%	€ 0,6 mln.
Beleggingsondernemingen voor eigen rekening	0,4%	0,4%	€ 0,0 mln.
Centrale tegenpartijen	0,2%	0,2%	€ 0,0 mln.
Effectenuitgevende instellingen: markt	7,7%	8,1%	€ 0,3 mln.
Effectenuitgevende instellingen: verslaggeving	7,4%	7,2%	-€ 0,2 mln.
Financiële infrastructuur: marktexploitanten en exploitanten van een MTF	2,3%	2,3%	€ 0,0 mln.
Pensioenfondsen en premiëpensioeninstellingen	3,6%	3,5%	-€ 0,1 mln.
Verzekeraars: Leven- en pensioen	9,6%	8,5%	-€ 0,8 mln.
Verzekeraars: Schade (incl. zorgverzekeraars)	2,0%	2,9%	€ 0,7 mln.
	100,0%	100,0%	€ 0,0 mln.

Toezichtinspanning is toegenomen om het gedrag van vooral de grote banken te beïnvloeden.

Vóór de inwerkingtreding van de Wbft maakten banken die beleggingsdiensten aanboden deel uit van deze categorie. Als gevolg daarvan is het in de Wbft opgenomen procentuele aandeel voor de in deze categorie opgenomen beleggingsondernemingen gebaseerd op aannames waarvan achteraf is vastgesteld dat dit tot een te laag percentage heeft geleid.

Verschuiving van het toezicht op levensverzekeraars naar schadeverzekeraars (zie hierna). Verschuiving van het toezicht op levensverzekeraars naar schadeverzekeraars. Bij de schadeverzekeraars is meer aandacht ontstaan voor o.m. inkomens- en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen.

Tabel 5: effect gewijzigde toezichtintensiteit DNB

<i>Toezichtcategorie</i>	<i>Procentueel aandeel met wegvallen overheids- bijdrage</i>	<i>Procentueel aandeel met wegvallen overheids- bijdrage en gewijzigde toezicht- inspanning</i>	<i>Verskil (uitgaande van € 146,2 mln. aan begrote kosten)</i>
Banken en clearinginstellingen	41,4%	41,6%	€ 0,3 mln.
Beleggingsinstellingen	2,3%	2,2%	-€ 0,1 mln.
Beleggingsondernemingen niet voor eigen rekening	2,3%	1,8%	-€ 0,7 mln.
Beleggingsondernemingen voor eigen rekening	0,2%	0,2%	€ 0,0 mln.
Betaalinstellingen en elektronischgeldinstellingen	2,4%	2,4%	€ 0,0 mln.
Pensioenfondsen en premiepensioeninstellingen	21,3%	21,3%	€ 0,0 mln.
Trustkantoren	2,5%	2,6%	€ 0,1 mln.
Verzekeraars niet zijnde zorgverzekeraars	23,7%	23,9%	€ 0,3 mln.
Zorgverzekeraars	3,9%	4,0%	€ 0,1 mln.
	100,0%	100,0%	€ 0,0 mln.

De financiële gevolgen voor de toezichtcategorieën zijn als volgt samen te vatten:

Tabel 6: effect afschaffen overheidsbijdrage en gewijzigde toezichtinspanning AFM

<i>Toezichtcategorie</i>	<i>Afschaffen overheidsbijdrage</i>	<i>Gewijzigde toezichtinspanning</i>	<i>Totaal effect</i>
Aanbieders van krediet	€ 0,6 mln.	-€ 0,3 mln.	€ 0,3 mln.
Accountantsorganisaties	€ 1,1 mln.	€ 0,4 mln.	€ 1,5 mln.
Adviseurs en bemiddelaars	€ 6,0 mln.	-€ 1,6 mln.	€ 4,4 mln.
Afwikkelondernemingen, betaalinstellingen en elektronischgeldinstellingen	€ 0,0 mln.	€ 0,0 mln.	€ 0,0 mln.
Banken en clearinginstellingen	€ 2,2 mln.	€ 2,2 mln.	€ 4,4 mln.
Beleggingsinstellingen en aanbieders van beleggingsobjecten	€ 2,2 mln.	-€ 1,2 mln.	€ 1,0 mln.
Beleggingsondernemingen niet voor eigen rekening, exclusief exploitanten van een MTF	€ 0,7 mln.	€ 0,6 mln.	€ 1,3 mln.
Beleggingsondernemingen voor eigen rekening	€ 0,1 mln.	€ 0,0 mln.	€ 0,1 mln.
Centrale tegenpartijen	€ 0,0 mln.	€ 0,0 mln.	€ 0,0 mln.
Effectenuitgevende instellingen: markt	€ 3,1 mln.	€ 0,3 mln.	€ 3,4 mln.
Effectenuitgevende instellingen: verslaggeving	€ 0,7 mln.	-€ 0,2 mln.	€ 0,5 mln.
Financiële infrastructuur: marktexploitanten en exploitanten van een MTF	€ 0,5 mln.	€ 0,0 mln.	€ 0,5 mln.
Pensioenfondsen en premiepensioeninstellingen	€ 0,3 mln.	-€ 0,1 mln.	€ 0,2 mln.
Verzekeraars: Leven- en pensioen	€ 0,3 mln.	-€ 0,8 mln.	-€ 0,5 mln.
Verzekeraars: Schade (incl. zorgverzekeraars)	€ 0,2 mln.	€ 0,7 mln.	€ 0,9 mln.
	€ 18,0 mln.	€ 0,0 mln.	€ 18,0 mln.

Tabel 7: effect afschaffen overheidsbijdrage en gewijzigde toezichtinspanning DNB

Toezichtcategorie	Afschaffen overheidsbijdrage	Gewijzigde toezichtinspanning	Totaal effect
Banken en clearinginstellingen	€ 5,3 mln.	€ 0,3 mln.	€ 5,6 mln.
Beleggingsinstellingen	€ 0,2 mln.	-€ 0,1 mln.	€ 0,1 mln.
Beleggingsondernemingen niet voor eigen rekening	€ 0,0 mln.	-€ 0,7 mln.	-€ 0,7 mln.
Beleggingsondernemingen voor eigen rekening	€ 0,0 mln.	€ 0,0 mln.	€ 0,0 mln.
Betaalinstellingen en elektronischgeldinstellingen	€ 2,6 mln.	€ 0,0 mln.	€ 2,6 mln.
Pensioenfondsen en premiepensioeninstellingen	€ 3,6 mln.	€ 0,0 mln.	€ 3,6 mln.
Trustkantoren	€ 2,2 mln.	€ 0,1 mln.	€ 2,3 mln.
Verzekeraars niet zijnde zorgverzekeraars	€ 4,6 mln.	€ 0,3 mln.	€ 4,9 mln.
Zorgverzekeraars	€ 0,5 mln.	€ 0,1 mln.	€ 0,6 mln.
	€ 19,0 mln.	€ 0,0 mln.	€ 19,0 mln.

e. evaluatie van de procentuele aandelen

Gelet op de ingrijpende wijziging van bijlage II heeft het de voorkeur om de evaluatie van deze procentuele aandelen niet over vijf jaar vanaf inwerkingtreding van dit wetsvoorstel te doen plaatsvinden. Teruggewallen wordt op de oorspronkelijke termijn van 5 jaar (2013 tot en met 2017) zodat de evaluatie op een zodanig tijdstip zal plaatsvinden dat de uitkomsten ervan betrokken kunnen worden bij het indienen van een eventueel wetsvoorstel tot aanpassing van de aandelen per 1 januari 2018.

f. regeldruk

Het wetsvoorstel leidt niet tot een wijziging in informatie-uitvraag en heeft zodoende geen gevolgen voor de regeldruk.

53. Nieuwe toezichttaken ECB

Naast het regeerakkoord is een belangrijke andere ontwikkeling die invloed heeft op de bekostiging van het toezicht meegenomen in dit voorstel, te weten de nieuwe toezichttaken van de Europese Centrale Bank (ECB) die voortvloeien uit verordening (EU) nr. 1024/2013 van de Raad van de Europese Unie van 15 oktober 2013 waarbij aan de Europese Centrale Bank specifieke taken worden opgedragen betreffende het beleid inzake het prudentieel toezicht op kredietinstellingen (PbEU 2013, L 287). In voorbereiding op deze nieuwe toezichttaak worden de balansen van de significante banken vergaand onderzocht en zal de ECB naar verwachting aan het einde van het jaar de verantwoordelijkheid voor het prudentieel toezicht op banken van nationale toezichthouders, waaronder DNB, overnemen. DNB blijft echter prudentiële toezichttaken voor banken uitvoeren onder verantwoordelijkheid van de ECB en zal de kosten daarvan (blijven) doorberekenen aan de banken.⁵ Om te voorkomen dat de kosten van het toezicht op banken aan niet bancaire instellingen worden doorberekend, wordt voorgesteld de banken kostentechnisch geheel te scheiden van de overige sectoren die onder DNB-toezicht vallen. Een dergelijke scheiding is te bewerkstelligen door de banken, die thans zijn opgenomen in bijlage II van de Wbft, onder te brengen in een

⁵ Banken zullen ook een rekening ontvangen van de ECB.

nieuwe bijlage III. Als gevolg hiervan dienen de procentuele aandelen van de toezichtcategorieën die deel blijven uitmaken van bijlage II, aangepast te worden. Dit gebeurt naar rato van de in tabel 5 weergegeven procentuele aandelen.

Tabel 8: procentuele aandelen toezichtcategorieën excl. de in bijlage III toezichtcategorie "Banken"

<i>Toezichtcategorie</i>	<i>Procentueel aandeel incl. banken⁶</i>	<i>Procentueel aandeel excl. banken</i>
Beleggingsinstellingen	2,2%	3,8%
Beleggingsondernemingen niet voor eigen rekening	1,8%	3,1%
Beleggingsondernemingen voor eigen rekening	0,2%	0,3%
Betaalinstellingen en elektronischgeldinstellingen	2,4%	4,2%
Pensioenfondsen en premiepensioeninstellingen	21,3%	36,5%
Trustkantoren	2,6%	4,4%
Verzekeraars niet zijnde zorgverzekeraars	23,9%	40,9%
Zorgverzekeraars	4,0%	6,8%
	58,4%	100,0%

Nationale toezichthouders, waaronder DNB, zullen de ECB ondersteunen bij het doorlichten van de balansen van de significante banken. Aangezien het onderzoek zo onafhankelijk mogelijk moet worden uitgevoerd en moet zijn afgerond vóór de datum waarop de ECB begint met de haar opgedragen taken, naar verwachting 4 november 2014, ontkomt DNB er niet aan om een groot aantal externe specialisten in te huren. Volgens een in maart van dit jaar gemaakte berekening van DNB worden de kosten tussen 42,5 en 61,7 miljoen euro geschat.⁷ Voorgesteld wordt deze uit de verordening voortkomende kosten door te berekenen aan de banken waar het toezicht zich op richt, te weten de significante banken.

§4. Overige wijzigingen

Een aantal van de overige wijzigingen komt voort uit het in paragraaf 2, onderdeel b, beschreven uitgangspunt dat het, nu nog uit de overheidsbijdrage te financieren, tekort bij het toezicht op emissies wordt gedicht door de tarieven voor dit toezicht in lijn te brengen met de door de toezichthouder te maken kosten.

Met het voorstel om boeteopbrengsten boven een bedrag van € 2,5 mln. per toezichthouder per jaar ten goede te laten komen aan de Staat, wordt voldaan aan de toezegging, gedaan tijdens het Algemeen Overleg over de betrokkenheid van Rabobank bij de manipulatie van LIBOR en EURIBOR van 13 november 2013, om boeteopbrengsten in het vervolg niet meer volledig in mindering te brengen op de kosten die de toezichthouder doorberekent aan de sector.⁸

De overige in het wetsvoorstel opgenomen wijzigingen zijn voornamelijk

⁶ Zie tabel 5.

⁷ Kamerstukken II 2013/14, 32 013, nr. 54.

⁸ Kamerstukken II 2012/13, 33 803, nr. 6, pagina 36.